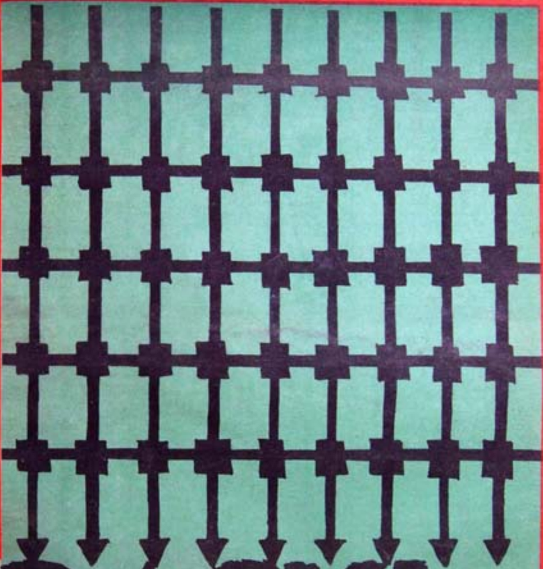
BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ SAYI: 191 5 ARALIK 1978 FİYATI 5 TL

BASKI TASARILARI

Kartal'da faşist saldırıları ihbar eden

TİP'liler karakolda dövüldü

Pendik ve Kaynarca'da üs olarak kullandıkları evlerden sürüler halinde çıkan faşist çeteler, hemen hergün bir ilericiyi güvenlik kuvvetlerinin sessiz bakışları altında kurşunluyorlar. Güvenlik kuvvetlerinin sessizliği, faşistlerin cüretini daha da artırıyor. Kanlı eylemlere yenileri ekleniyor.

Pendik'te Yüksel Savsa ve Salih Yapan, 25 Kasım günü oturdukları kahveden MHP ve ÜGD'li oldukları bilinen altı faşist tarafından zorla dışarı çıkarıldılar. Savsa ve Yapan götürüldükleri ara sokakta muştalarla dövüldüler. Sayıları 15'i bulan faşistler "Pendik'e komünistler giremez, siz hangi cesaretle geldiniz" diyorlar ve işkenceye devam ediyorlardı. Daha sonra iğrenç yüzlerini bir kez daha sergileyip kurbanlarının ceketlerini ve ayakkabılarını çaldılar. Yüksel Savsa faşist saldırganların elinden kurtulunca TİP Kartal ilçesine geldi. İlçe başkanı ve Genç Öncü şube başkanı ile birlikte Kartal Emniyet Amirliğine başvuran Savsa, arkadaşı Salih Yapan'ın saldırganlarca öldürülebileceğini belirterek, gerekli önlemlerin alınmasını talep etti.

Ancak o gece Kartal Emniyet Amirliğindeki nöbetçi Komiser Bekir Öney "Her kaçırılana ekip veremem" diyerek dilekçeyi almadı. Bunun üzerine olayın sorumluluğunun kendisine ait olacağı ve hesap verme durumunda kalacağı Bekir Öney'e hatırlatıldı. Nöbetçi Komiserin yanıtı ilginçti: "Adım Komser Bekir, bildiğiniz yere başvurun. İşte savcılık, kaymakamlık orada" diyordu.

Daha sonra durum nöbetçi savcılığa ve kaymakamlığa iletilmeye çalışıldı. Ama müdahale edecek hiç bir yetkili merci bulunamıyordu. Olaydan 4 saat sonra Salih Yapan, arkadaşlarının çabaları sonucunda çeşitli yerlerinden yaralı olarak bulundu.

FAŞİST SALDIRGANLARI İHBAR ETMENİN SONUCU: POLİSTE DAYAK...

Faşistlerin kaçırdığı Salih Yapan'ı bulmak için ekip bulamayan Komiser Bekir Öney, aynı gece, şüphelendiği gerekçesiyle, TİP üyeleri Adem Coğuplugil ile Cemal Turan'ı sokak ortasında "yakalayarak" gözaltına alıyordu. İki TİP üyesi aynı komiser tarafından Kartal Emniyet Amirliğinde sabaha kadar dövüldüler. Daha sonra 1. ve 2. Şubeye götürülen TİP üyeleri ülkücü polisler tarafından "Komünist" oldukları için saldırıya uğradılar.

ŞİMDİ SORMAK GEREK...

Başarılı polislere ödüller dağıtmak için yasa tasarıları hazırlayan CHP iktidarı ve onun İçişleri Bakanına şimdi sormak gerek:

* Pendik'te ellerini kollarını sallayarak geçen faşist çetelerin suçlarına göz yuman, ama TİP üyelerini hiç bir suçları olmadığı halde gözaltına alıp sabaha kadar dövmekte mahir Komiser Bekir ve onun gibiler hakkında ne gibi işlemler yapıyorsunuz?
* Çeşitli yörelerde buna benzer olaylarda yanlı tutumlarıyla faşistlere olanaklar sağlayan güvenlik görevlileri için ne yapıyorsunuz?
* Çeşitli olayların failleri olarak bilinen ve özellikle Pendik ve Kaynarca semtlerinde ilerici, demokrat ve sosyalistleri kurşunlayan faşistlerin 15-20 kişilik gruplar halinde kaldıkları evleri bildikleri halde hiç bir işlem yapmayan güvenlik görevlilerinin bu davranışlarını kovuşturmak için ne yapıyorsunuz?

Olaylar gösteriyor ki hiç...

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd.Şti. adına Nihat SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü:Neşet KOCABIYIKOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI ● Yönetim: Konur Sok. 15/8, Kızılay - ANKARA, Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1, Çemberlitaş-İSTANBUL, Tel: 26 35 67 ● Avrupa Temsilciliği COODIFF 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles/Belçika - Tel: 230 34 72 - Posta Çeki: 000-1164657-75 ● Abone Koşulları: Yıllık 200.TL., 6 aylık 100.TL. Avrupa, 6 aylık 250.TL., (20 DM.), Yıllık: 500.TL. (40 DM), Amerika: 6 Aylık 325 TL., Yıllık: 650 TL. Avustralya-Japonya: 6 aylık 400 TL., Yıllık 800 TL. ● Posta Çeki: YÜRÜYÜŞ Dergisi 100234 ● İlan Koşulları: Arka kapak (Renkli) 15.000.TL., Arka Kapak (siyah-beyaz) 12.000.TL., İç sayfalarda sütun santimi: 40 TL., Yayın ilanları % 50 indirimlidir. ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisleri ● Kapak: Uğur OKMAN

TÜMAS İstanbul Şube Başkanı Fuat Fırat:

"YENİ YASA ÜNİVERSİTELERE ÖZERKLİK GETİRMİYOR"

Ass. Dr. Fuat Fırat

"YENİ TASLAK, 1750 SAYILI YASAYA ORANLA, SINIRLI DA OLSA BİR DEMOKRATİKLEŞME GETİRİYOR. ANCAK, GERÇEKTEN SINIRLI BİR DEMOKRATİKLEŞME. BİRİNCİ OLARAK YÖNETİME İDARİ VE HİZMET PERSONELİ DE KATILMALIDIR. BUNUN YANINDA, ÜNİVERSİTE ÇALIŞANLARININ, ÖĞRETİM ÜYESİ DIŞINDAKİ KESİMİNİN, TEMSİL YÖNTEMİYLE DEĞİL, GERÇEK KATILIMININ SAĞLANMASI GEREKİYOR.

★ "Üniversite Yasa Tasarısı", üniversitelerin mali, idari ve bilimsel özerkliği açısından hangi yeni unsurları getiriyor?

☆ Yasa tasarısı, idari açıdan, Üniversitelerarası Kurul'un Genel Kurulunda üniversite dışından kimsenin bulunmaması nedeniyle idari özerklik açısından olumlu bir adım atıyor. Ancak, diğer taraftan "Denetleme Kurulu" gibi bir uygulama getiriyor. Bir Yargıtay, bir Danıştay, iki de üniversite üyesi var bu kurulda. Gerekli gördüğü hallerde tek tek üniversite üyelerinden dahi yazılı beyan isteyebilme yetkisine sahip olan böyle bir kurul siyasi bir denetleme kurulu hüviyetine de bürünebilme tehditini taşıyor.

Hükümetin gerekli gördüğü hallerde üniversitelere el koyabilmesi ilkesiyle de, yeni tasarıda idari özerkliğin tam anlamıyla sözkonusu olmadığını saptıyoruz. Bilimsel özerklik açısından bakacak olursak, araştırma yapacak öğretim üyesinin istediği konuyu seçebilme hakkı yok. Bilim ya da bölüm kurullarında tam bir demokratik katılım sözkonusu olmadıkça bilimsel özerklik ya da kişinin istediği konuda çalışma yapma özgürlüğü de yok oluyor.

Ayrıca "Döner Sermaye" sistemi de dolaylı da olsa bilimsel özerklik ve özgürlüğü engelliyor. Bunun nedeni "Döner Sermaye" ye parasal kaynak olan sermayenin, bilimsel araştırma konularını da yönlendirmesi. Araştırma yapacak kişinin para alabileceği konulara yönelmesi bilimsel özerkliği zedeleyecektir.

Yeni tasarı, mali özerklik açısından da hiçbir şey getirmiyor. Üniversitenin tüm gereksinimlerini karşılayacak mali kaynakları olmadığı için, devlet bütçesinden mali yardım almamasına karşın, mali denetim üniversitelere bırakılabilirdi. Anayasa'nın 120. maddesi (Genel ve katma bütçe esasları) bu yolu kapatmış. Ancak Anayasa çerçevesinde dahi mali özerklik sağlanabilirdi. Bütçeden tek kalem halinde üniversitelere fon ayrılması ve bunun üniversitelere dağıtılması, tam olmasa da bu konudaki özerkliğe bir yaklaşım olabilirdi.

★ Yeni tasarı, tüm üniversite çalışanlarının yönetime katılmasını sağlıyor mu?

☆ Yeni tasarı, 1750 sayılı yasaya oranla, sınırlı da olsa bir demokratikleşme getiriyor. Ancak, gerçekten sınırlı bir demokratikleşme. Birinci olarak yönetime idari ve hizmet personeli de katılmalıdır kanısındayım. Bunun yanında, üniversite çalışanlarının, öğretim üyesi dışındaki kesiminin, temsil yöntemiyle değil, gerçek katılımının sağlanması gerekiyor.

Önemli bir konu da katılımın yalnızca kurullara katılım şeklinde alınması. Tüm üniversite çalışanlarının, kurulların ve yöneticilerin seçimine de katılmaları gerekiyor.

★ Üniversiteler Arası Kurul'a merkezi bir yetkinin verilmesi konusunda neler düşünüyorsunuz?

☆ OAK'a gerçekten büyük yetkiler veriliyor. Çok merkeziyetçi bir anlayış, üniversitelerin tek tek özerkliğini zedeleyen bir tutum görülüyor. Kaldı ki, OAK' da diğerlerindeki gibi sınırlı bir demokratikleşme bile sağlanmıyor. OAK'da üniversite çalışan tüm kesimlerin ve öğrencilerin de katılımı sağlanmalıdır.

★ Rotasyon (öğretim üyelerinin mahrumiyet bölgelerindeki üniversitelerde çalışma zorunluluğu) sistemi yeni kurulan ya da kurulmakta olan üniversitelerin gelişmiş üniversiteler düzeyine gelmesine yardımcı olacak mı?

☆ Rotasyon sistemi desteklenebilir. Ancak bu sistem tüm öğretim üyelerine eşit biçimde uygulanmalıdır. Oysa yeni doçentlerin görevlendirilmesi eşitliği bozuyor. Kanımca rotasyona herkes katılmalıdır. Elbette yeni üniversiteleri gelişmiş üniversiteler düzeyine getirmek için yalnızca bu önlemin alınması yetmeyecektir. Geçici bir çözüm getirilebilecektir, o da yalnızca öğretim üyeleri açısından.

★ Tam gün çalışma ilkesi, öğretim vearaştırma açısından istenen sağlayacak mı? Bu ilkeye uyulması nasıl bir denetleme ile sözkonusu olacak?

☆ Tam gün çalışma ilkesinin getirilmiş olması desteklenmesi gereken bir konu. Tabii "Döner Sermaye" tam günün getirebileceği yararları arka kapıdan götürebilir. Özellikle bugünkü döner sermaye yönetmeliklerinin yapısı içinde "döner sermaye" kişinin sermaye sahiplerinin istediği projeler üzerinde çalışmasını, dolayısıyla kendi seçimi doğrultusunda verimli bilimsel çalışma yapmasını engeller. Döner sermaye olduğu sürece ne olursa olsun yönetmelikler bu sakıncaları taşıyacaklardır.

★ Alternatif olarak ne düşünüyorsunuz?

☆ Önerebileceğim, bilimsel araştırma fonlarının kurulmasıdır. Bu konuda bir otodenetim getirilirse tam-gün'ün içerebileceği sakıncaları da ortadan kaldırabilir.

★ Üniversitelere zorunlu yabancı dil öğrenimi konulması konusunda ne düşünüyorsunuz?

☆ Bu, olumlu bir ilke. Ancak bunun yanısıra özel yasalarla kurulmuş kimi yüksek okul ve üniversitelerde tüm öğretimin yabancı dille yapılması konusunda bir değişiklik yok. Tüm üniversitelerde eğitim dilinin Türkçe olması gerekir. Yabancı dille eğitim, o okullarda yetişen kişilerin üzerinde, o dilin ve dilin kullanıldığı ülkenin hegemonya kurmasına neden oluyor. Türkçe'nin bilim dili olarak gelişmesini engelliyor ve eğitim gören kişilerin bir seçkin aydınlar zümresi olarak ortaya çıkmasına neden oluyor. Bu nedenlerle bu ayrıcalıklı durumun ortadan kaldırılması gerekir.

YENİ ÖDÜNLER YENİ ZAAFLAR

ZEKİ KILIÇ

CHP şimdiye kadar "70 sente muhtaç" duruma düşürülen ülkemizin, girdiği bu darboğazdan çıkartılması için, uluslararası ilişkiler alanında yaratılan belirli tıkanıklıkların öncelikle aşılması gerektiği görüşüne geçerlik kazandırmaya çalıştı. Dikkatlerin bu noktaya toplanmasına özen gösterdi. Bu düğümlerin çözülmesinin üstesinden ancak, Ecevit'in "uluslararası saygınlığı" ile takviye edilecek bir CHP hükümetinin gelebileceğine kamuoyu inandırılmaya uğraşıldı. Bu gerçekleştiği takdirde çok kısa bir süre içerisinde gereksinilen miktarda "taze para" gelecek, dolayısıyla döviz dar boğazı geçilecek; ambargo, Kıbrıs v.b. dış sorunlar çözüme kavuşacaktı. Kısa sürede gerçekleştirilmek üzere saptanan bu hedeflere ulaşabilmek için çok yönlü ilişkilere girildi, heyetler gönderildi, ülkemize heyetler geldi.

Başta IMF olmak üzere, Dünya Bankası, AET vb. emperyalist kuruluşlara hertürlü ödünler ve güvenceler verilmesine, bu kuruluşların CHP iktidarına verdikleri direktiflerin büyük bir bölümünün uygulamaya konmasına rağmen, yine de beklenilen çözümlere ve gereksinilen "taze para"ya kavuşulamadı. Kısacası, CHP'nin dışa yönelik bu politikası sonucunda beklediği hedeflere varılamadığı gibi, ihtiyaç duyulan dış destek de sağlanamadı.

Buna rağmen, CHP, hâlâ çıkış yolunu emperyalist dış güçlere ve onların işbirlikçisi büyük burjuvaziye yeni ve daha büyük güvenceler vermekte arıyor. Bu nedenle 4. Beş Yıllık Kalkınma Planı Türkiye BüyükMillet Meclisinde görüşülürken, İMF heyeti Türkiye'ye gelerek karargah kuruyor ve taleplerini küstahça dayatmaya çalışabiliyor. CHP aynı şekilde burjuvazinin temel sınıf çıkarlarını koruyan mevcut düzenlemeleri tahkim etmek, bu yönde yeni tedbirleri gündeme getirmek ve bunların ısrarlı savunucusu olmak yoluyla da, egemen güçler adına doğrudan doğruya işçi ve emekçi sınıflardan, ilericilerden ve demokratik güçlerden yeni tavizler koparmaya çalışmakta.

Burjuvazi, CHP hükümetinden iki önemli işlev bekliyordu. Bunlardan birincisi, kapitalist düzenin MC ile çözülemeyen kısa ve uzun vadeli sorunlarını CHP eliyle aşmak; diğeri ise burjuvaziye karşı oluşan muhalefeti CHP'de toplamak ve böylece kontrolünü sağlamaktı. Özünde birbirine karşıt ve biri diğerini dışlayan bu iki işlev, ancak bir süre "uyumluluğunu" sürdürebilirdi. Burjuvazi CHP'nin hükümet yapılmasından umduğu sonuçların herikisini de gerçekleştiremedi. Düzene duyulan tepki giderek CHP'yi de hedef almaya ve onun hükümetine de yönelmeye başladı. Bu durum karşısında, düzenin korunmasını sağlamaya yönelik yeni önlemler, CHP henüz kitleler gözünde saygınlığını tümüyle yitirmeden gündeme getirildi.

Söz konusu yeni yasal düzenlemeler açıklandığında işçi ve emekçi sınıfların, ilericilerin ve demokratik güçlerin geniş tepkileriyle karşılaştı. Hükümetin önerdiği düzenlemeler ister gerçekleşsinler, isterse gerçekleşmesinler üzerinde önemle durulması gereken bir durum ortaya çıktı. Hükümet tarafından kamuoyunda bu önlemlerin savunulması bile, polisin, bürokrasinin ve diğer kolluk kuvvetlerinin tutum ve davranışlarında belirgin bir farklılaşmayı da beraberinde getirdi. Yeni yasa tasarılarının getirmeyi amaçladığı anlayış şimdiden uygulamaya koyuldu. Bir ilde dergimizin toplatılması, İçişleri Bakanının sözlü talimatı ile bir derneğin gerçekleştirdiği yasal ve demokratik bir eylem olan afişlemenin engellenip, afişlerin kazıtılması, getirilmek istenen anlayışın şimdiden uygulamaya konulmasının örnekleridir. Böylece, demokratik hakların şimdiden işlemez hale getirilmesi söz konusudur.

Durum böyle iken, Başbakan Ecevit'in işçi sınıfı politik hareketi başta olmak üzere, sendikaların, baroların, derneklerin en geniş tepkilerini yok sayarak; bu tepkileri, "yeni düzenlemelere karşı olanlar ya sağ teröristtir, ya sol.." diyerek karşılaması ve karalamak istemesi yalnızca bir demagoji örneği olarak nitelendirilemez. Bu tür bir karalama ile yaratılmak istenen ideolojik baskı ortamının tepkilerin gelişmesini önlemede etkin olmaması için üzerinde dikkatle durulması gerekmektedir.

Gözden kaçırılmaması gereken bir başka nokta da, giderek CHP'den kopan, ona karşı, kapitalist düzene karşı tavır almaya, mücadele etmeye başlıyan demokratik güçlerin dağılması, onların yönelmesi gereken hedefin üzerinin kapatılması yönünde çabaların da hâlâ ciddi bir tehlike olma niteliğini korumasıdır. İlerici sendikal hareketin, demokratik kitle örgütlerinin kendi iç sorunlarıyla uğraşmaktan başka işlerle uğraşmasına vakit bırakmamak için elden gelen herşey yapılmakta, bu amaçla, çeşitli olasılıklara, durumlara göre çeşitli senaryolar, planlar tasarlanmakta, uygulanmaktadır. Böylece demokratik toplumsal muhalefetin yapısıyla, örgütlülüğü ile özlenen düzeye ulaşması baltalandığı gibi, yönelmesi gereken hedef de çok yönlü, ama birbirini tamamlayan çabalarla şaşırtılmakta, gizlenmektedir.

DİSK'in son Temsilciler Meclisi toplantısı ve platform çalışmalarına yaklaşımı ve işçi sınıfımızın ilerici sendikal hareketinin militan gücü, iskeleti Maden-İş Sendikası başta olmak üzere, dört sendikanın tasfiyesini amaçlayan kararı, baskı tasarılarının çıkartılmaya çalışıldığı, burjuvazinin bunalımının derinleştiği bir dönemde, yukarıda sözü edilen ideolojik bulanıklığı daha da arttırmak ve demokratik güçlerin birliği doğrultusunda atılan olumlu adımları etkisizleştirmek için büyük yanlışlıkları ve olumsuzlukları içermektedir. Gerçekten de sürekli birliği, beraberliği vurgulayan, faşizme karşı mücadele beraberliğini gündeme getiren DİSK'in tutumu, Yürütme Kurulu'nun dört sendikayı tasfiyeye yönelen kararı ile birlikte göz önüne alındığında, önceden hazırlanan ve adım adım gerçekleştirilen bir senaryo izlenimi vermektedir.

Gerçekten de bir yandan DİSK Genel Sekreterinin sözcülüğüyle yaratılan "hızlılık", gereği gibi ve gereken yere ulaşamadığından, muhalefet hareketinin kararlılığı sulandırılmış oluyor; diğer yandan da, sözkonusu "hızlılık" ile, anti-faşist mücadele çağrıları yapılırken, aynı anda bugüne kadar sürmekte olan tasfiyeci tutum doruk noktasına tırmandırılıyor. Birlik adına kendi birliğini, militan özünü bozmak anlamına gelen son tasfiyeciliğe resmi gerekçe olarak da "slogan yarışı" gösteriliyor.

DİSK Genel Sekreterinin daha dün hangi amaçla ve ne için olduğu "bilinmemekle" birlikte aynı "slogan yarışı" içinde, bu yarışın şampiyonluğunu yaparak yer almış olduğunun hatırlanması, yapılanlarla varılmak istenilen tehlikeli yeri göstermeye yeterlidir. İlerici sendikal hareket açısından çok zararlı olan tasfiyecilikle mücadele etmek elbette önemli ve gereklidir. Ancak tasfiyecilikle mücadele edilirken, mücadele edenlerin de tutarlı olması gereklidir. Yanlışlıklar sergilenmeli ve somut yanlışlıklarla, sözkonusu olan örgütü tahrip etmeden mücadele edilmelidir. Yanlışlıkta direnen yöneticilerle, örgütü, kitleyi ve örgütlü geleneği yaralamadan mücadele etmek zorunludur.

Burjuvazinin demokratik güçlere karşı sürdürdüğü doğrudan ve dolaylı saldırılar karşısında verilmesi gereken mücadele hergeçen gün daha çok önem ve anlam kazanmaktadır. Bu mücadeleyi sürdürecek güçleri, iç sorunları ile sürekli boğuşur durumda tutan anlayış ve tutum, getirilen baskı tedbirlerini meşru ve haklı göstermeye çalışan burjuvazinin amaçladığı, yaratmaya çabaladığı ideolojik bulanıklık ile çakışan anlayıştır. Bu durumu görüp, kavrayanların suskunluğu veya hareketsizliği, gelecekte yerini faydasız pişmanlıklara ve "özeleştiri" adına günah çıkartmalara bırakacaktır.

Kıbrıs'ta bağımsız devlet şantajı yine gündemde

Hükümet Birleşmiş Milletler'de de suçlu sandalyesinde

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'ndan sonra Güvenlik Konseyi'nde de Kıbrıs konusunda görüşmeler tamamlandı. Türkiye Hükümeti ve Kıbrıs Türk Toplumu yönetimi bu kez de Birleşmiş Milletler'den istediklerine yaklaşan bir sonuç çıkartamadılar. Esasen böyle bir sonucun çıkmasının olanaksız olduğunu da biliyorlardı.

Türkiye'de iktidar bu kez de alınan kararların kendisini bağlamıyacağını yineliyor. Denktaş ise herzamanki gibi "anlaşılmamış, mağdur" rolünde tehditler savurarak senaryoyu tamamlıyor. Barış kundakçılığı yapıyor. 'KTFD' nin bağımsızlığını ilan edeceğinden söz ediyor.

Görünüşte, her yıl Birleşmiş Milletler toplantı zamanının gelmesiyle yinelenen senaryonun, bu yıl da devam etmekte olduğu düşünülebilir. Ancak bu yıl söz konusu senaryonun tekrarlanmasına olanak bırakmıyacak önemli gelişmeler ortaya çıkmakta. Bu gelişmeler herşeyden önce Güvenlik Konsey'i kararlarına yansımış durumda. Konsey'in karar metninde daha önceki, kararlardan farklı olarak bu kararların uygulamaya geçirilmesi için belirli bir tarih saptanmakta ve "Haziran 1979' da geçirme ve o tarihe kadar sorunla ilgili kalma" kabul edilmektedir. Kararların uygulanmasının belirli bir tarihe bağlanması kadar, hatta ondan da daha önemli olarak Güvenlik Konseyi'nin Haziran 1979 tarihinde yapacağı toplantıya kadar sorunla ilgili kalacağını açıklaması özel bir anlam taşımaktadır. Bu anlam Kıbrıs sorununun ilgili hiçbir tarafın başvurusuna gerek duyulmadan Güvenlik Konsey'inin gündeminde yer almasıdır. Böylelikle Güvenlik Konseyi kararı Kıbrıs konusunun uluslararası bir sorun olduğunu çok açık bir kesinlikle vurgularken, bu konuda Birleşmiş Milletler örgütünce alınan kararların uygulanmasının doğrudan takipçisi olacağını da ilan etmektedir.

TÜRKİYE BM İLKELERİNE KARŞI ÇIKARTILIYOR

Bu aşamadan sonra Türkiye'de hükümetin "kararlarla kendisini bağlı saymaması" hiçbir anlam taşımıyacak, daha doğrusu uluslararası yaşamın gelişmelerine ve gerçeklerine karşı çıkmak bunlara ters düşmek gibi özel bir anlam taşıyacaktır. Bu anlam Birleşmiş Milletler'de Kıbrıs sorunu ile ilgili olarak alınan tüm kararların "Rum tarafı görüşlerini" yansıttığı yolunda Türkiye iktidarları ve Denktaş yönetimince ileri sürülen görüşlerin temelden geçersizliğini göstermektedir. Sorun uluslararası ilişkilerde kuvvet kullanımına başvurulmaması, bağımsız devletlerin bağımsızlık ve toprak bütünlüğünün korunması gibi temel ilkelere uyup uymama sorunudur. Bu ilkeler Birleşmiş Milletler örgütünün temel varlık nedeni olup aynı zamanda işleyişini de belirlemektedir.

Değerlendirmedeki bu ilkeler ışığında yapmadan alınan kararları "Rum tarafının görüşleri, Rum yanlısı" olarak göstermekte ısrar açıkça Birleşmiş Milletler ilkelerini tanımamak, dolayısıyla Dünya barışına karşı çıkmaktan başka anlam taşıyamaz. "Rumların ve Yunanistan"ın görüşlerinin BM'de kabul edilmesini kendi "haklı dava"larının yeterince tanıtılamaması gibi öznel nedenlerle açıklamak da aynı davranışın bir başka biçimde ifadesinden başka birşey değildir. Çünkü bu, BM Genel Kurulu'nun ezici çoğunluğunun ve Güvenlik Konseyi'nin Rumlar tarafından aldatıldığını iddia etmekten başka

Böyle bir şeye inanmak ise uluslararası ilişkilerde bu ilişkilere yön veren ilkelerin olmadığını ileri sürmekle eş anlamlıdır. Bu anlayışın sürdürülmesinin doğal sonucu Türkiye'nin başta Birleşmiş Milletler olmak üzere tüm uluslararası platformlarda suçlu sandalyesine oturtulmaya devam edilmesi olacaktır.

ABD NİÇİN "KIBRIS PLANI" HAZIRLIYOR

Güvenlik Konseyi kararlarından sonra bu anlayışın devam ettirilmesine artık eskisi gibi pek olanak da kalmamıştır. Türkiye'de iktidarların uluslararası politikalarında temel dayanağı olan emperyalizmin de gelişmeleri bu açıdan değerlendirmekte olduğunda hiç kuşku yoktur. Emperyalistler de Kıbrıs sorununun giderek kendi istemleri doğrultusunda bir "çözüm"e bağlanmasının olanaksızlaştığını görmekteler. İşte Kıbrıs konusunda hazırlanan Amerikan planını bu içerik içinde değerlendirmek gerekiyor. Son gelişmeler ile Kıbrıs konusunun eskisi gibi "sürüncemede" bırakılamayacağının bilincinde olan ABD bölgede emperyalizmin genel çıkarlarını gözeten bir planla harekete, geçme ihtiyacını duymuştur. Planın özünün Kıbrıs devletinin bağımsızlık ve toprak bütünlüğünü güvence altına alan, Ada'nın her iki toplumunun demokratik hak ve çıkarlarını gözeten, dünya barışına katkıda bulunan bir amaç taşımadığı açıktır. Bu planl muşluğunu sürduren, yabancı mudahale olanaklarını açık bırakan birçozüm öngörülmektedır. Ancak böyle bir çozüm de "Turk tarafının başta toprak konusu olmak üzere belirli tavizler" vermesini gerektirmektedır. Ankara'nın itirazı temelde bu "taviz"lere karşıdır. Bu konuda "ödün" vermenin Türkiye iç pol tikasında ortaya çıkarabileceği gelişmeler siyasi iktidara rahatsızlık vermekte.

Ancak Türkiye'de siyasal iktidarın emperyalizmin geliştirmek isteyeceği düzenlemeler karşısında kendi özel çıkarlarını arzuladığı biçimde kabul ettirebilmesinin olanakları da bulunmamaktadır.

KIBRIS İÇİN GERÇEK ÇÖZÜM: BM KARARLARI

Türkiye'de iktidarların için de bulunulan derin bunalım koşullarında emperyalizmin Kıbrıs konusunda geliştireceği önerilere bu anlamda gerçekten karşı çıkabilmesinin koşulları bulunmamaktadır. Özellikle acil döviz gereksinimleri ve dış kredi bulma sorunu Hükümetin direnme gücünü büyük ölçüde ortadan kaldırmaktadır. Kıbrıs sorununa BM kararları ve ilkeleri doğrultusunda çözüm bulunması için mücadele eden dünya demokratik, barışçı güçlerinin Kıbrıs için ABD planına karşı çıkacakları kesin olmakla birlikte, Türkiye'ye bu anlamda bir destek olmaları da söz konusu olamaz. Emperyalizmin çıkarları doğrultusunda bulunacak bir çözüm Kıbrıs'ın iki toplumun çıkarlarını, demokratik haklarını gözeten, dünya barışına hizmet eden gerçek bir çözüm olamaz. Türkiye'de CHP iktidarının bu durum karşısında Kıbrıs konusunun muhalefetteki diğer burjuva partilerince bir propaganda konusu olarak kullanılması olasılığını azaltmak için, sermaye çevrelerinin taleplerine daha da açık hale gelmesi beklenebilir. Bu durumun ise emperyalizmin Kıbrıs konusunda düzenlemelerine Türkiye adına yükselecek itiraz seslerini azaltacağı da düşünülmelidir.

Ancak bu "güçsüz" konumu ile Türkiye'nin Kıbrıs konusunda emperyalizm tarafından geliştirilecek herhangi bir planı belirli "taviz"ler verme pahasına da olsa kabul etmesi kendisini uluslararası planda içine düştüğü yalnızlık ve bu ilişkilerin ilkelerine ters düşme durumundan kurtaramıyacaktır. Çünkü dünya demokratik ve barışçı güçlerinin talebi Kıbrıs sorununa herhangi bir çözüm bulunması değil, BM ilkeleri uyarınca bir çözüm bulunmasıdır. Bu çözüm Kıbrıs'ın bağımsızlığının, toprak butunluğunun, bağlantısızlığının guvence altına alınmasını, Ada'nın yabancı askerlerden arındırılıp kendisinin askersizleştirilmesini her iki toplumun çıkar ve demokratik haklarının teminat altına alınmasını, toplum yapısının demokratikleştirilmesini gerektirir. Bu unsurları içermeyen bir gelişmeye neden ve yardımcı olmak Türkiye'nin uluslararası düzeyde sorumluluğunu ortadan kaldırmak yerine artıracaktır. İktidarlar Türkiye'yi başta BM olmak üzere uluslararası platformlarda sürekli olarak suçlu sandalyesine oturtmaktan vazgeçmelidirler

Hükümet'te son durum

GERİYE DÖNEN KAVŞAK

Türkiye politikasında tartışmalar yine hükümetin üzerinde toplandı. Bunun güncel nedenlerinden biri, Dördüncü Plan'ın Millet Meclisi'nde gündeme gelmesiydi. Her zaman olduğu gibi plan tartışmaları, muhalefet partilerinin iktidar karşısındaki güçlerini sınamalarının bir alanı olacaktı. Bu nedenle Plan'ın Millet Meclisi'nin gündemine gelmesiyle birlikte muhalefetteki Milliyetçi Cephe partilerinin hükümete karşı çıkışları yoğunlaştı. Demirel, hükümeti düşürme tehditlerini yine tekrarlarken, muhalefet partileri ortaklaşa davranarak Plan görüşmelerini engellemeye giriştiler. Sonunda Dördüncü Plan Millet Meclisi'nde sadece iktidar yanlısı milletvekillerinin katılmasıyla 226 oyla kabul edildi.

"ANARŞİYE KARŞI ÖNLEMLER"

Fakat politik tartışmaların hükümetin durumu üzerinde odaklanmasının daha önemli ve köklü bir nedeni vardı. Bu, hükümetin "anarşiye karşı mücadele" ve "iç güvenliği sağlama" bahanesiyle demokratik hakları hedef alan girişimlerinin belli olmasıydı. Hükümetin anarşiye karşı 'yasal önlemler paketi" olarak ortaya attığı tasarı, kamuoyunda geniş tepkiler uyandırdı. Sözü edilen önlemlerin amacı ve niteliği, hükümet üzerindeki tartışmaların merkezini oluşturdu.

Hükümet emperyalizmin ve büyük sermayenin baskıları önünde başını eğiyor.

İlerici, demokratik kamuoyunun temsilcileri, hükümetin "anar
önlemlerin doğrudan doğruya demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamaya yönelik olduğunu dile getirdiler. Konuyu değerlendirmek üzere biraraya gelen DİSK ve diğer demokratik kitle örgütlerinin temsilcileri, önlemlerin anti-demokratik niteliğini belirterek, ilgili tasarının yasalaşması girişimlerine karşı çıktılar. DİSK'le birlikte davranan demokratik kitle örgütleri dışındaki kuruluşlar da, hükümetin meclislere sunduğu önlemlere karşı çıkmakta gecikmediler.

CHP DE TARTIŞMANIN İÇİNDE

Hükümetin yasa değişikliği önerileri üzerine başlayan tartışma kısa sürede CHP'nin içine de sıçradı. "Hükümetle CHP grubu arasında çekişme" olarak kısır bir biçimde yansımasını bulsa da, CHP içindeki tartışma, anti-demokratik önlemlerin toplumun geniş kesimlerinde yarattığı tepkilerin kaçınılmaz bir sonucuydu. Emekçi halk kitlelerinin emperyalizme ve faşizme karşı taleplerinden güç alarak iktidar olma olanağını bulan CHP'nin örgütleri, bir yıla yaklaşan iktidar döneminin olumsuz sonuçlarıyla karşı karşıyaydı. CHP örgütünün, partinin kitleler arasındaki desteğinin zayıflamasına ilişkin gözlemleri, bunun nesnel nedenlerini belirleyemeyenler için, başarısızlıkların sorumlularını arama çabasında yansıyordu.

CHP'nin geniş emekçi kitleler arasındaki etkisini daha da daraltacağı kuşkusuz olan yasa değişikliği önerileri, huzursuzlukların açığa çıkması için son damla işlevini gördü. CHP örgütü içindeki huzursuzlukları bugünkü parti yönetimine karşı kanalize etmeyi umanların da işe karışmasıyla, yasa değişikliği önerileri CHP içinde de hükümet üzerindeki tartışmaların odak noktası haline geldi. Bazı çevrelere göre, bu tartışma, sadece CHP içindeki kısır bir koltuk kavgasının yansımasıydı. Böyle düşünenler, sözünü ettikleri koltuk kavgasını, hükümetin yasa değişikliği önerilerine karşı çıkmanın "abesliğini" kanıtlamak için kullanmaya bile başvuruyorlardı.

NEDEN VE SONUÇ

Oysa bu mantık, nedenle sonucu birbirine karıştıran bir anlayışın ürünüydü. CHP içinde bir koltuk kavgasının olduğuna kuşku yoktu. Bu kavga hep olmuştu, olması da kaçınılmazdı. Ama

sözü edilen kavganın son hafta-larda kızışması bir rastlantı sonucu muydu? Elbette değildi. CHP içindeki koltuk kavgasında bugünkü yönetime karşı saf tutanlar, hareketlerini hızlandırmak için, yönetime karşı tüm örgütte huzursuzluğun arttığı bir sırayı seçmişlerdi. Son yasa değişikliği önerileri ise, doğrudan doğruya en geniş emekçi kitleleri hedef alan niteliği ile, CHP tabanındaki huzursuzluklar için bir patlama işareti olabilirdi.

Diğer bir deyişle, CHP içinde yeni yasa değişikliği önerilerine karşı bir tepkinin doğup gelişmesi, Parti yönetimindeki koltuk kavgasının bir sonucu değildi. Tersine, bu koltuk kavgasının kızışması, CHP tabanında Parti yönetimine karşı biriken tepkilerin bir sonucuydu. CHP hükümetinin kitlesel desteği zayıfladıkça, kitlelerdeki hoşnutsuzluğun, CHP hükümetiyle hesabı olan herkes için bir malzemeye dönüşmesi kaçınılmazdı.

Kayacan ve Özaydınlı 12 Mart döneminin CHP'ye armağanları 12 Mart kopyeciliğini sürdürüyor.

BULANIK SUDA BALIK AVLAYANLAR

CHP hükümetinin "anarşiyi önleme" bahanesiyle ortaya attığı yasa değişikliği önerileri, bu önerilerden en çok yararlanacak gerici çevrelerin de sahte tepkileriyle karşılaştı. Başta MHP olmak üzere gerici partiler cephesi, bu önerileri "baskı" önerileri ilan ederek karşı çıkma kampanyasını başlattı.

Gerici partiler cephesinin bu kampanyasının arkasında da CHP hükümetinin düştüğü zayıflıklardan olabildiğince yararlanma hesabı vardı. Milliyetçi Cephe'nin elebaşıları, sözde "anarşiye karşı" ilan edilen önerilerin kendileri için sağlam birer kalkan olacağını biliyorlardı. Ama aynı zamanda, bu önerilerin, kendi elleriyle değil, CHP'nin elleriyle ortaya atılmasını sağlayabilmiş olmanın kârını [illegible]maktan da geri durmuyorlardı. [illegible] karşı gözükerek kitlelerdeki [illegible]luğu kendi [illegible]kalarına almak, [illegible] da bu önerilerle getirilecek antidemokratik koşulları yine emekçi kitlelere karşı kullanmak hesabı yapılıyordu.

Kısacası, gerici partiler cephesinin, hükümetin yasa değişikliği tasarısına karşı bayrak açması, bu tasarının haklılığının değil, tam tersine, gerici partilerin eline malzeme veren niteliğinin bir kanıtıydı.

KİM KİMİN OYUNUNA GELİYOR?

Ne var ki bu durumu değerlendirme konumunda olan fırsatı bir kere kaçırmışlardı. Gericiliğin perde arkasındaki oyunlarını gornek şöyle dursun, bu oyunlardan yine demokratik güçlere karşı yararlanma hesabı peşindeydiler. Bu hesap ve niyetler, Başbakan Ecevit'in, söz konusu tasarıyla ilgili CHP Millet Meclisi grubunda açılan görüşmede yaptığı konuşmayla da ortaya çıktı.

Başbakan Ecevit'in, bu konuşmasında yasa değişikliği önerilerine karşı çıkan demokratik kitle örgütlerine açıktan açığa cephe alması, anti-demokratik niyetlerini açığa vurmaktaki fütursuzluğunun bir kanıtıydı. Ecevit bu konuşmasıyla demokratik kitle örgütlerini ve tüm demokratik güçleri ülkedeki terör dalgasından sorumlu gösteren anlayışını sergiliyordu. Bu, fiilen, "anarşiye karşı mücadele" perdesi arkasında açılmak istenen bir anti-komünist kampanyada hükümetin gerici Milliyetçi Cephe partileriyle birleşme eğiliminin göstergesiydi.

Ecevit'in demokratik güçleri terörizmin sorumlusu olarak faşist odaklarla bir gösterme çabası o kadar ileri gitti ki, yasa değişikliği önerilerine karşı çıkılmasını, doğrudan doğruya "terörizmin sorumlusu olmakla" ya da "terörizmi desteklemekle" özdeş göstermeye kalktı. Böylesi dönemlerde CHP hükümetinin dolaylı sözcülüğünü üstlenmiş olan Milliyet başyazarı Abdi İpekçi de, geçtiğimiz Salı günü, "yasal önlemlere karşı sağın ve solun birleşmesinden" dem vurarak demagoji kampanyasına katıldı.

YASALAR YETERLİ Mİ, YETERSİZ Mİ?

Başbakan Ecevit, "anarşiyi önleme" gerekçesiyle yasa değişiklikleri önerilmesini haklı göstermek için bu kez yeni bir mantığı sergiledi. Ecevit'e göre, geçmişte "anarşi"yi sadece mevcut yasalarla önlemek mümkün olabilirdi. Ve CHP hep bu görüşü savunagelmişti. Ama şimdi "anarşi" çığrından çıkmıştı. Bu durumda mevcut yasaların dışına çıkan önlemler kaçınılmazdı ve bu nedenle yasa değişikliği önerileri hazırlanmıştı.

Geçmişte "anarşi" denen terörizmin kaynağı neydi ve "anarşi" geçmişte nasıl önlenebilirdi? Bu sorunun cevabı uzun yıllar tüm demokratik güçler tarafından veriliyordu ve zaman zaman CHP Genel Başkanı da bu sorunun cevabından söz etmişti. "Anarşi" denen terörizmin kaynağı, daha ilk günden beri gizli ve açık faşist odaklardı. Bu odaklar, zaman zaman "yasal" bir kisveye bürünseler bile, dağıtılıp etkisizleştirilebilmeleri için yasal olanaklar yeterli ydı.

Şimdi ne olmuştu? Faşist odaklar, bugün, geçmiştekinden daha çok "yasal" olanaklardan mı yararlanıyorlardı? Yoksa tam tersine, gizli ve açık faşist odakların "yasal" olmakla hiçbir ilgileri olmadığı mı ortaya çıkıyordu? Gerçek bu ikinciydi ve o nedenle, faşist odakların dağıtılması için bugün yasaların yetersiz hale gelmesinden söz etmek, sadece görünüşü kurtarma çabasından başka anlam taşımazdı. Başbakan Ecevit işte bu yolu seçmişti.

GERİYE DÖNEN KAVŞAKTA IMF

Bu, CHP hükümetinin iktidar serüveninde artık geriye doğru dönen bir kavşağın eşiğinde olduğunu kanıtlıyordu. Yakın zamanlara kadar CHP'ni eleştirenlerden korumayı bir görev bilmiş üstlenmiş kimi yazarların, artık CHP iktidarı ile MC hükümetleri arasındaki benzerlikleri sayıp dökmeye başlamaları bir rastlantı değildi. Bu benzerlikler, Türkiye'yi teftiş etmeyi "hobi" haline getirmiş olan emperyalist ekonomi kuruluşlarının ülkeye ziyaretlerinin son zamanlarda iyice sıklaşmasıyla da belli oluyordu. Bir IMF heyeti geçtiğimiz haftanın ortalarında İstanbul'a geldi ve işadamlarıyla geniş temaslarda bulundu. Ziyaretin, 1979 yılı bütçesi hükümet taslağının meclise sunulmasıyla aynı günlere rastlaması bir raslantı olarak görülmüyordu. Yine aynı günlerde bazı Batı Avrupa ülkelerinin Türkiye yle ilgili bir ekonomik "kurtarma planı" uygulamaya hazırlandıklarına ilişkin haberlerin yayılması da rastlantı değildi.

SOVYETLER BİRLİĞİ'YLE ANLAŞMA

IMF heyetinin İstanbul "teftişine" başladığı gün Türkiye ile SSCB arasında, Türkiye'nin bugüne kadarki en uzun vadeli ve en geniş kapsamlı ticari işbirliği anlaşması imzalandı. Bu anlaşma Türkiye'nin dış ticaretini uzun vadeli olarak daha geniş güvencelere bağlıyor ve ekonominin istikrar kazanması için yeni olanakları belirliyordu. Bir yandan IMF heyetinin İstanbul'a çıkartma yapması, diğer yandan Sovyetler Birliği ile ticari protokolün imzalanması, iç politikada olduğu gibi, dış politikada da Ecevit hükümetinin önüne açılan yol ayrımını sergiliyordu. Ya Türkiye'nin bağımsızlığından daha köklü ve daha ileri ödünlere yönelinecekti, ya da ekonomik bunalımın çözüm yolu daha bağımsız bir dış politikada görülecek ve bu doğrultuda sosyalist ülkelerle politik ve ekonomik işbirliği geliştirilecekti... Türkiye'nin önündeki seçenekler bu kadar açıktı.

Yürüyüş Giresun'da toplatıldı

CHP hükümetinin sözde "anarşiyi önlemek" ve "güvenliği sağlamak" bahanesiyle demokratik güçleri hedef alarak yürüttüğü baskıcı uygulamalara bir yenisi eklendi. Bu tür uygulamalara uzun süredir sahne olan Giresun'da önceki hafta başlatılan aramalar sırasında YÜRÜYÜŞ dergisi, hiç bir gerekçe gösterilmeden toplatıldı.

Bu antidemokratik uygulamalara karşı TİP Giresun İl Başkanı Şansal Dikmen yerel basına bir demeç vererek başkıları kınadı. CHP ağırlıklı hükümetin, tüm Türkiye'de olduğu gibi, Giresun'da da antidemokratik baskıları yoğunlaştırdığını belirten TİP Giresun il başkanı, YÜRÜYÜŞ dergisinin nedensiz olarak toplatılmasına da değinerek şunları söyledi:

"İktidara geldikten sonra, işçi, köylü ve diğer tüm emekçilere artmı dönen CHP ve onun yönetimi Milliyetçi Cephe partilerinden farksız yöntemlerle antidemokratik baskı uygulamalarına ilimizde de devam etmektedir.

"Nitekim Giresun'da da antidemokratik polisiye tedbirler kendini göstermeye başlamıştır. Demokratik dernekler üzerinde estirilen baskı, son aramalarla yeni boyutlara ulaşmıştır. 22 Kasım günü polis tarafından yapılan aramalarda bir takım kitle örgütlerindeki, sokakta, kitapçıda ve bayilerde serbestçe satılan birçok yayına el konmuştur. Özellikle Türkiye İşçi Partililerin çıkarmakta olduğu ve tüm Türkiye'de serbestçe satılan YÜRÜYÜŞ dergisine, hiç bir yasal neden gösterilmeksizin el konulmuştur.

"Yine Ankara'da faşistler tarafından öldürülen yedi sosyalist arkadaşımızın fotoğraflarına bile polis tarafından el konulması, bunların katillerini aramaya niyetli olmayanların ne gibi işlerle meşgul olduklarını göstermesi bakımından ibret vericidir.

"CHP'ye özgürlük getirecek umuduyla oy veren işçi, köylü, yurtsever ve tüm demokrat aydınların, bu uygulamalar karşısında sermaye partilerinin umut olamayacağı gerçeğini bir kez daha gözlemlemeleri gerekmektedir.

"Bütün bunlara rağmen gerek Giresun'da gerekse tüm Türkiye'de yürütülmekte olan bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelemizi hiç bir güç, hele CHP'nin güleryüzlü görünümlü baskıcı uygulamaları engelleyemeyecektir. Bu nedenle de günümüzde artık tüm demokratik güçlerin anti-faşist ve antiemperyalist eylem birliği bir görev haline gelmektedir."

Engellemeler sonuç vermedi

TÜM-DER afişlemesine iki bin memur katıldı

Bahçelievler'de yedi sosyalistin kalleşçe katledilmesinin kitlesel eylemlerle protesto edildiği yerlerden biri de Demiryolları idi. Bu protesto eylemlerinde, Demiryolları Genel Müdürlüğünde çalışan TÜM-DER Ankara Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Kazım Ağacık demiryolları kafetaryasında faşizmi ve faşist katliamı kınayan bir konuşma yapmış, öldürülen sosyalistlerin anısına bir dakikalık saygı duruşuna çağırmıştı demiryolcuları.

Olay üzerine Ulaştırma Bakanı Güneş Öngüt "Anarşinin bakanlığa kadar girdiği" telaş ve iddiasıyla "suçluların mutlaka cezalandırılmasını" buyurmuştu. Katliamları kınamanın bir insanlık görevi olduğunu ve Anayasa'dan kaynaklanan direnme hakkını kullandığını belirten Kazım Ağacık'a, TCDD Yüksek Disiplin Kurulunca 16 ay "uzun süreli durdurma" cezası verildi ve evrak memurluğu yapan Kazım Ağacık "ihtiyaca binaen" İzmir'e sürüldü.

İstanbul Üniversitesi katliamını kınamak amacıyla 20 Mart'ta aynı davranışta bulunan TÜM-DER üyesi Berat Uzel de, aynı gerekçeyle Adana'ya sürüldü.

TÜM-DER Ankara şubesinin faşizmi teşhir eden afiş ve bildiri çalışmaları, izinli olduğu halde engellenmek istendi. 26 Kasım Pazar günü afiş yapıştıran 24 TÜM-DER üyesi ve Şube Sekreteri gözaltına alındı. Şube Sekreteri Ali Günay kanlar içinde bırakılacak derecede dövüldü. Mahkemeye çıkarılan "suçlular" suçsuz görülerek serbest bırakıldı. Ertesi gün binlerce kişilik memur kitlesiyle Kızılay ve Ulus'ta yapılan afişleme engellenemedi. Ancak daha iki saat geçmeden, otomatik silahlı polisler, yapıştırılan afişleri kazımaya başladılar. Afişlerin izinli olduğunu ve kazınamayacağını belirten TÜM-DER yetkililerine polisin verdiği cevap, "İçişleri Bakanlığı'nın şifahi emridir" oldu.

Burjuvazi ve onun adına iş yapanlar kendi koydukları yasalara uymayı reddediyorlar. Önce izin verip sonra şifahi emirlerle bu izinleri kaldırıyorlar. Demokratik özlü yasaları korumanın ve geliştirmenin, emekçi kitlelerin önünde duran önemli görevlerden biri olduğu, bu olayda bir kez daha görüldü.

Sosyalist bilim adamı Necdet Bulut ve eşi TİP Trabzon il saymanı Neşe Bulut pusuya düşürüldü

5 Haziran seçimlerinde Türkiye İşçi Partisi İzmir Milletvekili adayı ve TÜTED Genel Yönetim Kurulu üyesi Necdet Bulut, Türkiye İşçi Partisi Trabzon İl Saymanı olan eşi Neşe Bulut ve oğlu, 26 Kasım günü faşist bir pusuya hedef oldular. Olay, öncesiyle ve sonrasıyla ibret verici gelişmelerle dolu. Faşist saldırıların hiç bir şekilde gözlerden kaçırılamayacak boyutlara ulaştığı bugünlerde "Faşizmi ezmek" için ilerici demokrat kişi ve örgütlere düşen görevler çok daha kesin çizgileriyle ortaya çıkıyor...

FAŞİST NAMLULAR SOSYALİSTLERİ YILDIRAMAZ!

Necdet Bulut ve Neşe Bulut'un suikasta hedef olan arabaları saldırıdan sonra.

Geçtiğimiz 26 Kasım Pazar gecesi faşist çeteler yine ateş kustular. Karşılarına dikilen, yollarını kapatan sosyalistleri, ilericileri, demokratları ortadan kaldırmak için her türlü saldırıyı düzenlemekten kaçınmayan faşistlerin hedefi bu kez de sosyalist bilim adamı Necdet Bulut, eşi ve oğlu oldu. 5 Haziran seçimlerinde Türkiye İşçi Partisi İzmir milletvekili adayı ve TÜTED Genel Yönetim Kurulu üyesi olan Dr. Necdet Bulut, yanında oğlu ve Türkiye İşçi Partisi Trabzon il saymanı olan eşi Neşe Bulut ile birlikte arabasıyla evlerine giderken pusuya düşürüldüler.

PUSU KURULUYOR

26 Kasım Pazar gecesi saat 23.30 sularında şehirden, kalmakta oldukları KTÜ sahil sitesindeki evlerine giden Necdet Bulut, oğlu ve eşi siteye giden virajı dönmeden önce, Rize yönünden gelen iki otomobilin geçmesini beklediler. O arada yolun iki yanında 6-7 kişinin karartıları görüldü. Virajın dönülmesi sırasında da kısa boylu ve yüzünü atkıyla sarmış, başında da bere bulunan bir kişinin, bir an farların aydınlığı altında kaldığı, silahını çektiği görüldü. Aynı anda da aracın iki yanından silahlar patlamaya başladı. Aracın yavaşlamış olmasından yararlanan faşistler 1 - 1,5 metre mesafeden ateş ediyorlardı. Yoğun ateş sırasında Necdet Bulut direksiyona kapandı, eşi ve oğlu arabanın içinde kendilerini yere attılar. "Böbreğimden vurdular" diye bağırıyordu Dr. Bulut. Gerçekten de bu ateş sırasında Necdet Bulut sol böbreğinden ve bağırsaklarından, eşi kalçasından, oğlu da ayağından yaralanmışlardı. Yaralanmasına karşın bilincini yitirmeyen Necdet Bulut aracı kullanmaya devam etti. Ön camın kırılmış ve çevrenin de tamamen karanlık olmasına karşın, virajlarla dolu 800 metreyi aştılar, KTÜ sahil sitesine ulaştılar. Bu arada Necdet Bulut sürekli kan kaybediyordu. Sahil sitesinde arabadan indikten sonra eşi ve oğlu tarafından yere yatırılan Necdet Bulut, daha sonra sitede kalan bir öğretim üyesinin aracıyla hastaneye götürüldü.

Sürekli kan kaybetmekte olan Necdet Bulut için gerekli kan büyük zorluklarla bulunabildi ve saat 01.45 sularında ameliyata alındı. Hastanenin kısıtlı olanakları altında yapılan ameliyatta Bulut'un sol böbreği alındı. Ayrıca parçalanan kalın bağırsakları da dikildi.

POLİS SORUŞTURMASI DOSTLAR ALIŞ VERİŞTE GÖRSÜN

Ameliyat sürerken, eşi Neşe Bulut da polise ilk ifadesini veriyordu. Kendisine gösterilen fotoğrafları teşhis edebildiği kadarıyla ayıran Neşe Bulut'un ifadesi alındıktan sonra, polis, faşistlerin kaldıkları Vakıflar yurdunu ve Fatih otelini bastı. Buralardan toparlanan kişilerden 7'si gözaltına alındı. Bu arada olayın geç-

DİSK ÖREN TOPLANTISININ TUTANAKLARI EMNİYETE VERİLDİ Mİ?

DİSK üst yönetim organları geçtiğimiz Ağustos ayında Ören'de toplanmıştı. Ören toplantısı, DİSK içindeki bazı sendikalara yönelik tasfiye hesapları arasında yapılıyordu. Toplantıda işçi sınıfını ilgilendiren "toplumsal anlaşma" gibi sorunları, DİSK'in ve tabanının birliği üzerindeki tehditleri ortaya koyan yaşamsal konuları görüşmek bir yanda dururken, "işçi sınıfının ideolojik birliğini sağlamak" (!), "emperyalizme ve faşizme karşı mücadele cephesi oluşturmak" gibi konularda havanda su dövülmesi sonucunu getirdi.

Ören toplantısının üzerinden dört ay geçti. Toplantının gündemini "işgal eden" konularda atılan, daha doğrusu atılamayan adımlar görüldü. Ancak son günlerde edinilen haberler, Ören toplantısını yeniden gündeme getirdi. Haberler özetle şu yöndeydi: Ören toplantısının tutanakları DİSK yönetiminden Emniyet 1. Şube tarafından taleb edilmiş ve yine haberlere göre, bu istek DİSK yönetimi tarafından yerine getirilmişti.

Bu haberler doğruysa, işçi sınıfı hareketi, en hafif deyimiyle eşine rastlanmamış bir gafletle karşı karşıyadır. Emniyet 1. Şube'den geldiği öne sürülen istek, herşeyden önce, en basit hukuk kurallarının bile çiğnenmesinden başka birşey değildir. Fakat daha da önemlisi, eğer böyle bir istek yerine getirildiyse, bu, işçi sınıfının ekonomik mücadelesini burjuvazinin, güdümüne vermek, onun mekanizmalarına örgütsel işleyişi teslim etmek anlamına gelecektir. Böyle bir davranışın sorumluluğundan sıyrılmak ise kimsenin haddi değildir.

İLKESİZLİK KİME YARAR?

DİSK üst yönetimi bir süre önce İGD ile ilişkilerini kesme kararını almıştı. Karar, İGD'nin DİSK tarafından düzenlenen 1 Mayıs 1978 törenlerinde mitingdisiplinineaykırı davrandığı gerekçesine dayanıyordu. Bu karar doğrultusunda İGD'nin DİSK'in girişimiyle başlatılacak "demokratik platform" toplantılarına alınmaması söz konusuydu.

DİSK öncülüğünde ilk "demokratik platform" toplantısı önceki hafta yapıldı. Bu toplantıya İGD de katıldı. DİSK'in İGD'yle ilgili önceki kararına rağmen İGD'nin toplantıya katılması nasıl mümkün olmuştu? Habere göre İGD'nin toplantıya katılması, 1 Mayıs 1978 gösterilerinde davranışlarını geri alması, yani "özeleştiri" yapmasıyla gerçekleşmişti.

Bu, Türkiye'de demokratik güç ve eylem birliği adına olan kimi işlerin dayandığı çürük ve yüz kızartıcı mantığın yeni bir göstergesidir. Birincisi DİSK'in düzenlediği 1 Mayıs 1978 gösterilerinde "Tek Yol Devrim", "Kurtuluşa Kadar Savaş" ve benzeri sloganları atanların da olduğunu DİSK yöneticileri unutmuşlardı, unutmak işlerine gelmişti. Fakat oportünizm ve fırsatçılık İGD yöneticilerinin de bunları unutması sonucunu doğurdu. İGD yöneticileri, platform çalışmalarına katılabilmek uğruna "özeleştiri" yaparken, atacağı adımlara inanmayan, yalnızca günlük "kâr-zarar" hesabı yapan ilkesiz davranışlarına bir yenisini eklliyorlardı.

tiği bölgenin jandarma bölgesi olması nedeniyle uzun süre polis hareketsiz kaldı. Ayrıca KTÜ yolu üzerinde bulunan ve faşistlerin yoğun olarak yerleştikleri Kalkınma Mahallesi de, tüm uyarılara rağmen aranmadı. Daha önce meydana gelen birçok saldırı olayının da kaynağı olan bu mahallede arama yapılmasına "nedense" polis bir türlü yanaşmıyordu.

Öte yandan saldırının meydana geldiği yere 30-40 metre uzaklıkta bulunan karayolları binasındaki bekçilerin verdikleri ifadelerde, saldırının hemen ardından biri mavi, diğeri kırmızı renkte Murat marka iki otomobilin süratle geçtiğini belirtmelerine ve TİP Trabzon İl örgütü yetkililerinin daha önceki birçok saldırıda kullanıldığı görülen [illegible] 202 plaka nolu aracı polise bildirmelerine karşın yetkililer "Trabzon'da 500 tane kırmızı Murat var" diyerek hareketsiz kaldılar.

TEPKİLER

Necdet Bulut ve ailesinin faşist pusuya düşürülmesinden sonra demokratik kuruluşlar açıklamalar yaparak olayı kınadılar. Bu açıklamaların tümündeki ortak özellik de, hükümetin faşist saldırılar karşısında pasif kalmasının protesto edilmesiydi. Faşist odakların dağıtılmama konusunda kararlı bir tavır sürdüren CHP hükümeti, demokratik güçlerin tepkisini çekiyordu.

Faşist saldırı sonrasında İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı'ya bir telgraf çeken Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri Nihat Sargın, Türkiye İşçi Partisi yönetici ve üyelerine karşı girişilen faşist saldırı ve cinayetlerin yoğunlaşarak sürdüğünü belirtiyor ve şöyle devam ediyordu:

"Şahsımı hedef alarak Genel Merkezimize yöneltilen saldırıdan sonra Ankara Bahçelievler' de 5 arkadaşımız katledilmiş, bunu Giresun ve Tekirdağ'daki saldırı ve ölüm olayları izlemiştir. Bu arada lokallerimize sayısız bombalı saldırılar ve Malatya'da olduğu gibi yöneticilerimize yöneltilen tehditler de sürmektedir.

Dün gece bu saldırı zincirine son bir halka eklenmiştir. Partimizin Trabzon İl Yönetim Kurulu üyesi Neşe Bulut arkadaşımız ile son genel seçimlerde Partimizin İzmir listesinde adayolan eşi Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyesi Necdet Bulut ve oğlu arabasıyla evlerine dönerlerken kendilerine pusu kurulmuş, canlarına kastedilmiştir. Otomobillerinde 27 kurşun izi sayılmıştır. Arkadaşımız ve eşi ölümden zor kurtulmuşlardır. Arkadaşımız yaralanmış, eşi ise ağır yaralı olarak hastanede ameliyat edilmiştir.

"Pusu kurulan bölgenin saldırıya açık olduğu ve önlem alınması gerektiği daha önce yetkili mercilere bildirildiği halde, şimdiye kadar bir önlem alınmadığı gibi, Partimizin kuruluşu vilayete bildirilir bildirilmez, İl Merkezi olarak gösterilen adrese polisin baskın yapıp Parti yayınlarına el konulduğu görülmüştür. Her halde bu iki olay bir rastlantı sayılamaz.

"Öte yandan, Genel Başkanımız Behice Boran son olarak bir ay önce Başbakan Sayın Bülent Ecevit'e çektiği telgrafta Partimizi hedef alan saldırıların yinelenerek sürdüğünü belirtmiş, ivedi önlem alınması gerektiği üzerinde durarak kovuşturmaların derinleştirilmesi ve faillerin yakalanması konusunda yapılabilecek en basit çalışmaların bile görülmediğini örnekleriyle ortaya koymuştur. O günden bu yana bu konuda resmi mercilerce ciddi bir çalışmanın yürütüldüğü hâlâ gözlenebilmiş değildir. Nitekim kuruluşundan dün geceye gelinceye kadar Partimize ve üyelerimize yöneltilen sayısız saldırı ve cinayetlerin faillerinin yakalanarak adalet önüne çıkarıldığı görülmediği gibi, bunlar isimen dahi teşhis edilmiş değildir.

"Suçluların ciddi olarak kovuşturulup yakalanmalarının sağlanması ve benzeri saldırıların yinelenmemesi için vakit geçirmeksizin gerekli önlemlerin alınması hususunda kesin emirlerinizi saygılarımla rica ederim."

Öte yandan TİP Trabzon İl örgütü de bir bildiri dağıtarak, saldırının örgütün kurulmasından hemen sonra gerçekleştirilmesine dikkati çekiyor ve sosyalizm mücadelesine giren Türkiye İşçi Partililerin ne baskı, ne işkence, ne de ölümle yıldırılamayacağını belirtiyordu.

Neşe Bulut'un üyesi bulunduğu Genç Öncü derneğinden yapılan açıklamada da faşist saldırı kınandıktan sonra şöyle deniyordu: "CHP ve hükümeti 'anarşiyle mücadele' ismi altında emekçi halka karşı giriştiği sindirme politikasından vazgeçip, işçi ve emekçi sınıflarla bi-likte faşizmin üzerine yürümeye geçmezse, işlenen cinayetlerden, faşizmin suçlarından eş düzeyde sorumlu olacaktır. Ve kabaran bu hesaplar birgün, uzak olmayan birgün mutlaka en ince noktasına kadar sorulacaktır."

TÜTED, Neşe Bulut'un Genel Sekreteri olduğu İşçi Kültür Derneği, TÜMÖD, ODTÜ Öğretim Üyeleri Derneği, TMMOB, Dev-Genç, Tüm Dev-Genç yaptıkları açıklamalarda faşist saldırıyı ve hükümetin faşist saldırılar karşısında hareketsiz kalmasını kınadılar.

FAŞİST PUSUNUN TEMELİNDE YATANLAR

Dr. Necdet Bulut geçtiğimiz yıl KTÜ'de görev almadan önce ODTÜ'de öğretim üyeliği yapmaktaydı. Özellikle HasanTan'ın rektörlüğe getirilmesi ile başlayan öğretim üyelerinin örgütlü mücadelesinde en ön saflarda yerini almıştı. Daha sonra KTÜ'de görev alan Necdet Bulut, buradaki çalışmalarıyla, dağınık durumda olan ilerici demokrat öğretim üyelerinin TÜMÖD çatısı altında toplanıp örgütlü mücadele içine girmelerinde de ön saflardaydı.

Faşist saldırıdan iki hafta önce ilerici bir öğrencinin öldürülmesinden sonra jandarma denetimine verilen Üniversite'de öğretim üyelerinin üstlerinin aranmasına başlanmıştı. Daha sonra Trabzon'un faşist gazetelerinden birinde "öğretim üyelerinin üstlerinin yanı sıra arabaları da aranmalıdır" yolundaki tavsiyeye uyulmuş, hatta rektör yardımcısının resmi plakalı otomobili dahi aranmıştı.

Öte yandan üniversite yetkililerinin Trabzon Valisine KTÜ sahil tesislerinin de emniyetinin sağlanması yönündeki başvuruları da sonuçsuz kaldı. Valinin takındığı gerici tutum üzerine KTÜ Rektör Vekilinin İçişleri Bakanı ile görüşme talebi de bir sonuç vermedi. Ancak İçişleri Bakanına, Valinin yanlı davrandığı da iletildi.

Karadeniz Teknik Üniversitesinde faşist öğrenciler de sürekli örgütlülüklerini geliştirme çabasındalar. Emniyet yetkililerine gereken uyarıların yapılmasına karşın hiç bir önlem alınmayan sahil tesislerinde çeşitli bahanelerle toplanan faşist öğrenciler faşist öğretim üyeleriyle de ilişkilerini sürdürüyorlar ve sürekli toplantılar yapıyorlar. Aynı sitede kalan Necdet Bulut ve ailesinin hangi saatlerde ve hangi yoldan evlerine gelecekleri de böylece bu kişiler tarafından çok rahatça bilinebilir. Tüm bu noktalar gözönünde bulundurulmak zorundadır.

Tüm önlemleri aldık diyenler olayları bir kez daha gözden geçirmelidirler. Faşist saldırı ve katliamlar her yönüyle açığa çıkmıştır. Hem de kendi itiraflarıyla. Bir yanda "serbest kalsam komünistleri gözümü kırpmadan yine öldürürüm" diyen faşistler, diğer yanda da tüm ilerici, demokrat ve sosyalistler. Faşizmi ezecek olan güçler de bunlar...

Şişli katliamının 3. yılında

CEZMİ VE HALİL'İN KAVGALARI YAŞIYOR

1975 yılının 1 Aralık günü Türkiye İşçi Partisi'nin iki yiğit militanı katledildi. MC'nin işbaşında olduğu o günler faşist katliamların yaygınlaşmaya başladığı günler oldu. İktidardakı her konuda iyi kullanan faşist Cephe İktidarı ilerici, demokrat ve sosyalistlerin katledilmeleri ve ortadan kaldırılmaları yolunda da önemli adımlar atıyordu.

Cezmi Yılmaz ve Halil Petitözü İstanbul'un en işlek caddelerinden birinde yürürken, profesyonel faşist katiller tarafından öldürüldü. Böylece işçi sınıfının politik hareketini engelleme yolunda yeni bir çığır açılıyor, kitleleri yıldırmak, sosyalist harekete katılmalarını engellemek için katliamlar devri başlatılıyordu.

Cezmi ve Halil'in katledilmelerinden sonra provokasyonlar ve saldırılar durmadı. Katliamın hemen ertesinde yine bir katliam provası yapıldı. Bu arada Halil'in cenazesi, memleketi olan Adana'ya kaçırılıyordu.

Cezmi'nin cenazesini törenle kaldırmak isteyen TİP' lilere ve toplananlara saldırıldı. Cenazeyi ücra bir semt camiine kaçıran "emniyet" kuvvetleri, orada toplanan binlerce kişinin üzerine saldırdı. Çeşitli demokratik kuruluşlardan gelen çelenklerin parçalanmasıyla işe başlandı. Cenaze kaçırılmak isteniyordu. Burjuvazi, sosyalist hareketin şehitlerinden bile korkuyordu.

Saldırı bu kadarla da kalmadı. Kocamustafa Paşa camii çevresinde toplanan binlerce kişi üzerine panzerlerle saldırıldı. "Dağılın" deniliyordu. Bu arada emniyet kuvvetleri yeni elde ettikleri elektrikli copların deneme fırsatını da bulmuştu.

Yoğun saldırı sonucunda toplananlar güçlükle dağıtılabildi ve cenaze mezarlığa kaçırıldı. Ama son görevlerini yapmaya gelenler de mezarlığa kadar gittiler. Tüm baskı ve engellemelere karşı, görev yerine getirildi.

Cezmi ile Halil'in öldürülmesinden 3 yıl sonra ilericiler, demokratlar, sosyalistler yine faşizmin hedefi. Görev yine aynı. Örgütlü birleşik gücün yenilmezliğinin bilinciyle faşizmi ezmek için görev başına..

Adana'da Mao'cu çeteler iki Genç Öncü üyesine saldırdı

Adana'da maocu saldırganlar tarafından bir İGD'linin katledilmesinin hemen ardından iki Genç Öncü üyesi maocuların saldırısına uğradı. Abdi Gür ve OsmanŞen isimli Genç Öncü üyeleri çeşitli yerlerinden yaralandı.

Bundan bir süre önce Fatma Gözüaklı adında bir erkek lise öğrencisi, faşistler tarafından evinin önünde kurşunlanarak öldürülmüştü. Adana YDGD üyesi olduğu bildirilen bu öğrencinin cenaze töreni olaylı geçmiş, maocular tören öncesinde ve sonrasında birçok işyerine ve kahvehaneye saldırmışlar ve tahrip etmişlerdi. Adana'lılara faşistlerin saldırganlıklarını anımsatan bu "eylem"in ardından da yine bir erkek lise öğrencisi olan Ali Karakız maocuların kurşunlarının hedefi olmuştu. Ali Karakız'ın cenaze töreni faşizme ve karşı devrimci niteliği gün geçtikçe daha da belirginleşen maoculuğa karşı olan birçok örgütün katılımıyla yapılmıştı.

Bu ortak eylemden sonra maocular saldırganlıklarını iyice artırdılar. Motor Sanat Enstitüsünde iki Genç Öncü üyesine saldıran maocu çete, saldırı sırasında yere düşen ve Abdi Gür'e ait olan bir saati ve paraları da alarak kaçtı. Böylelikle maocu saldırganlık bir kez daha "yağmacılığa" dönüşmüş oluyordu.

Saldırı olayından sonra basına bir açıklama yapan Genç Öncü Adana Şubesi, maocuların saldırganlıklarını tırmandırmada, İGD'nin de provokasyona açık tavırlarından yararlanmakta olduklarını belirtti. Genç Öncü Adana Şubesi bildirisi şöyle devam ediyor: "Bir süredir ilimizde, hem de halk arasında, 'solcular' birbirleriyle çatışıyor izlenimi vererek sürekli ilericilere, devrimcilere ve sosyalistlere saldıran 'maocu tayfası' yaptıkları karşı-devrimci ihanetlerinin hesabını mutlaka İşçi sınıfımıza ve onun politik hareketine vereceklerdir."

Necdet Bulut'un oturduğu koltuğun arkasında biriken kan gölü. Bulut saldırıdan sonra arabasını bir km. boyunca sürmeye devam etti.

SALDIRI ÜSLERİ :

Ezen, soyan, sömüren, talancı, işbirlikçi, parazit sınıf burjuvazinin ideolojik paletinden sıçrayan renklerle desenlenen toplumsal ve siyasal dengeler tablosunda, sınıflararası nesnel uçurumları örtmek amacıyla bir "kuvvetler" çizelgesi vardır. Pek kaba, pek sefih ve çok rezil bir yalan ve yutturmaca ile çerçevelenen bu çizelgenin dördüncü sırasında "Basın" yer alıyor: 4'ncü kuvvet basın!..

Basın'ın "kuvvet" olduğu inkar edilmiyor. Ancak sınıflı toplumlarda, basının ekonomik ve siyasal iktidarın kan dolaşımına dahil birleşik bir güç ögesi olarak işçi sınıfına, emekçi kitlelere karşı günübirlik sıkılmış bir yumruk ideolojik, politik ve propagandif şaşırtma, yanıltma, şartlandırma ve saldırı üssü olduğu da o kadar gerçek..

Türkiye kapitalizmi gibi emperyalizmin rahminde geri, çarpık kordonlarla beslenen, büyüyen ucube ekonomik, siyasal, toplumsal ve kültürel yapılarda "basın"ın, mümkün olduğunca diğer "kuvvetler"den soyutlanmasına, bir esrar ve giz perdesi arkasında tutulmasına özen gösteriliyor.

Öyleya,

"Yasama"nın kimden, hangi sınıftan yana olduğu somut pratikle sergileniyor.

"Yürütme"nin, kimden, hangi sınıftan yana nalıncı keseri olduğu somut pratikle yaygın bir bilinç le kavranıyor.

"Yargı"nın olur ki, 141, 142'lere şapka çıkarttığı, "mülk"e temelden bağlı olduğu gene somut pratikte yığınlara malolabiliyor.

ÇİZELGEDEKİ DÖRDÜNCÜ SIRA

Çizelgedeki "kuvvet"ler sıralamasının dördüncüsüne gelince durum biraz farklı. Günübirlik sayfalar demeti arkasında bir bilinmezlik, bir esrar ve giz perdesi...

Basın!

O'nun değerine toz kondurulmuyor.

O'nun ahlakına titreniyor, basın ahlâk yasasıyla!

Ama bu ahlâk, Robenson'un adasındaki tek başına ahlâk değil.

Emperyalist-kapitalist sistemin geri ve en çarpık kordonlarıyla beslenen ve hayat bulduğu sistemin kaçınmasız en çirkef üst yapılarını oluşturan Türkiye kapitalizmi, on yıllar sonra müfredat programına 'Ahlak Dersi'ni dahil ettti, 1974 yılında. Bugün de okutuluyor.

Ortaokul 1. sınıfında okutulan "Ahlak" kitabının 91. sayfasında "Mülkiyete Saygı" başlıklı bölüm şöyle:

"- İnsanın maddi varlığına saygı göstermek nasıl görevimiz ise malına, mülküne saygı göstermek de görevimizdir.

Herkesin çalışması ve kazancı farklıdır. Bazıları az, bazıları da çok kazanır. Ayrıca bazı aileler evlatlarına miras bırakırlar. Böylece gelirler arasında büyük farklar meydana gelebilir. Bu farklar pek tabii, yaşayış biçimini de etkiler.

Bu durumda kin, nefret, kıskançlık ve hased duyguları ile dolu olarak başkalarının malına zarar vermek ahlak dışı bir davranıştır. Ayrıca din bakımından da çok günahtır..."

İŞTE KAPİTALİZMİN AHLAKI!

İlginç olduğu kadar bir hayli de öğretici olan bu "Ahlâk" kitabının yazarları Süheyla Cankat - İstanbul Fenerbahçe Lisesi Din Bilgisi öğretmeni ile Vural Okur - İstanbul Kuleli Askeri Lisesi Felsefe öğretmeni. Kitabın, "Milli Eğitim Bakanlığınca 1853 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan Ahlak Dersi müfredat programına uygun olarak hazırlandığı" belirtiliyor...

"Ahlak"ını ders kitabına geçiren Türkiye kapitalizminin basınından da rastgele günübirlik bir kesit alalım. Örneğin, hangi tezgahta öldürüldüğü büyük basının arka odalarında çok iyi bilinen MHP İstanbul İl Başkanı Recep Haşatlı ve oğlunun cenaze törenlerinin verildiği günkü basını alalım. Çeşitli gazetelerin manşetleri şöyle:

"- Ölenleri gömdük, ya ölecekler."

"- Yarabbi bu kaçıncı, ne zaman sonuncu olacak?"

"- İstanbul'da kin vardı, nefret vardı, ölüm ve sessizlik vardı."

"- Üç MHP'linin cenazesi büyük bir törenle toprağa verildi."

"- Haşatlı ve oğlu muhteşem bir törenle toprağa verildi."

"Nereye? Felaketten başka hiç biryere."

"- Devlet gücünü ispat etmelidir."

"- Ses veriniz."

"- Fatma Girik'in rahminden dört ur alındı..."

ORTAK BİLEŞKE: KAR...

Bu başlıkların hepsi Türkiye'de asgari 200 bin tiraja sahip olan gazetelerin aynı günkü sayfa manşetleridir. Hepsinin ortak biieşkesi "kâr"dır, yani "ahlâk"tır!

Emperyalist-kapitalist sistem içindeki konum ve bağımlılıkları günden güne pekişen Türkiye kapitalizmi ve egemen sınıfı büyük sermayenin, kapitalist-emperyalist sistemin kaçınılmaz ve derinleşen bunalımı oranında ekonomik, politik, kültürel ve ideolojik saldırıları yoğunlaşıyor.

Genel olarak dünya kapitalist sisteminin yaygın bunalımı, bu sisteme en kaba ve teslimiyetçi siyasi ve askeri anlaşmalarla bağlı Türkiye kapitalizminin kat kat katmerleşen bunalımlar silsilesini oluşturuyor. Bu olgu, emperyalist-kapitalist sistemin kendi doğasından olduğu kadar dünya sosyalist sisteminin her yeni gün kaydettiği ileri adımlar ve zaferlerden de kaynaklanıyor.

Türkiye kapitalizminin bunalımı her gün basınıyla kızamığını gösteriyor.

İç politik haber ve yayınlarıyla gerici ve faşizan, dış haber ve yorumlarıyla dünya sosyalist sistemine karşı saldırgan bileşkelerin özgülağırlığına oturan basın yelpazesi, aslında burjuvazinin kendi denetim ve gözetiminde çizdiği siyasal yelpazeye eş'lenmektedir.

SİYASAL YELPAZEDEN BASINDAKİ YELPAZEYE

Burjuvasi nasıl ki, siyasal yelpazede CHP'yi "en sol" olarak görmek istiyorsa basında da bu şemayı oluşturuyor. Politik tahammül sınırı CHP'ye katlanıyorsa, basın yelpazesinde tahammül sınırı "Cumhuriyet" gazetesi... Çünkü CHP, kendi politik ve ideolojik güdümünün sindirim alanları içinde. Basında tersine nasıl tahammül edecektir?..

Politik alanda sermayenin, CHP'nin soluna, işçi sınıfının bağımsız bilimsel sosyalist örgütlenmesine, nesnel olarak, öznel olarak sınır, kayıt koyması olanaksız. Ancak basın yelpazesinde şimdilik etkin. Örneğin finansmanını oluşturduğu bir maocu paçavrayı, sağ eliyle sol kulağını tutar gibi göstermeye çabalıyor... 'Hema" yolsuzluğunun, kiremit arasından sızan bir aydınlık, ahırın bu köşesine de biraz aydınlık getirdi.

Basın, büyük sermayenin mürekkep balığı. Düşmanı işçi sınıfı ve emekçi kitlelerin ekonomik, politik mücadele ufuklarının önüne salgıladığı karartmalarla etkin ve önemli bir silah.

BÜYÜK BASININ HARİTASI

Şimdi bu mürekkebin ve sıkıldığı alanın haritasına bakalım:

1977 yılı sonunda yayınlanan bir istatistiğe göre Türkiye'de, toplam 2352 gazete ve dergi yayınlanmaktadır. Bunlardan 1111'i gazete, 1241'i de dergidir.

Bu yayınların toplam tirajı 3 milyon dolaylarındadır. Bu, toplam tirajın yüzde 75-80'i, sayıları 5-6'yı geçmeyen büyük gazetelere aittir.

Yakın bir geçmişte elde edilen bilgilere göre de, büyük gazetelerin günlük tiraj ve iade oranları da şöyledir:

Gazete	Tiraj	İade oranı
GÜNAYDIN	650 bin	yüzde 12-18 arası
HÜRRİYET	620 bin	yüzde 15-20 arası
TERCÜMAN	480 bin	yüzde 18-24 arası
MİLLİYET	350 bin	yüzde 15-20 arası
CUMHURİYET	140 bin	yüzde 30-40 arası

Bu rakamlar, son aylardaki ufak-tefek değişikliklere karşın konumsal değerini korumaktadır.

BASINDA TEKELLEŞME

1965'den bu yana hızlı bir tekelleşme sürecine giren basın, bu gelişme hızını sermayenin geneltekelleşme ivmesinin bütünlüğünden alıyor.

Türkiye'de bazı gazetelerin büyümesinde özel ilanların büyük etkisi gözleniyor. 1974 yılında özel sektör kuruluşlarının gazetelere dağıttıkları ilanların tutarı 216 milyon lira iken, geçtiğimiz yıl, yani 1977 yılında sadece Hürriyet gazetesinin aldığı özel ilan tutarı 340 milyon lirayı bulmuştur

Tekelleşen gazetelerin Türkiye'de dağıtılan özel ilanların yüzde 90'ını aldıkları biliniyor. İşverenler ilân ve reklam giderlerini vergiden düştükleri, yani gene halka ödettükleri için bu yoldaki harcamaları giderek arttırmaktadırlar.

Tekellerin işçi sınıfı ve emekçi kitlelere karşı ideolojik, propagandif saldırı üslerinin tahkimine ayırdıkları finansman da bir hayli ilginçtir. 1976 yılında hazırlanan bir dökümana göre, Türkiye'de tekellerin yıllık toplam reklam harcamaları tutarı 1 milyar 330 milyon lirayı bulmuştur. Bir değerlendirmeye göre

BURJUVA BASINI

1976 yılında Türkiye'de kişi başına 27 lira reklam harcaması düşmektedir.

Bu miktar diğer kapitalist ülkelerde de şöyledir:

Yunanistan	5.04 dolar
Portekiz	6.29 dolar
İtalya	16.96 dolar
Belçika	28.26 dolar
İngiltere	39.55 dolar
F.Almanya	40.70 dolar
İsveç	61,71 dolar
İsviçre	114.49 dolar
ABD	126.32 dolar

TEKELLERİN REKLAM MUSLUĞU

Büyük Sermaye "dördüncü kuvvet"ine 1976 yılında 440 milyon lira dolayında reklam veriyor.

Aynı yıl, tekellerin televizyon reklamı için ödedikleri para 435 milyon lira. Bu paraya film yapım giderleri ve ajansların hizmet payları da eklenince 600 milyon liraya ulaşıyor. Bu arada ilginç bir nokta: Televizyon reklam ücretleri tarifeleri sürekli artış gösterdiği halde reklam harcamaları yüzde 66,2 artıyor.

Tekellerin 1977 yılında belli başlı gazetelere dağıttıkları reklam paraları da şöyle.

HÜRRİYET	: 340 milyon lira
GÜNAYDIN	: 98 milyon lira
TERCÜMAN	: 110 milyon lira
MİLLİYET	: 140 milyon lira
CUMHURİYET	: 26 milyon lira

BU DA "RESMİ ULUFE"

Tekeller, basını bu tabloda gözüken finans destek, baskı ve güdümlerle belirlerken, devlet de Basın İlan Kurumu adındaki bir kuruluş aracılığıyla daha kucaklayıcı bir desteği sunuyor.

Devlet, 1974 yılında gazetelere 91 milyon lira dağıtırken bu miktar 1977 yılında 220 milyon liraya yükseliyor. Büyük gazeteler genellikle ucuz buldukları için resmi ilanları yayınlamak istemiyorlar. Ancak geniş kitleleri ilgilendirebileceğini kestirdikleri resmi ilanları yayınlamakla yetiniyorlar. Buna karşın belli başlı gazetelere devlet tarafından ödenen resmi ilan tutarları da 1977 yılı sonu itibariyle şöyle:

HÜRRİYET	: 7 milyon 889 bin
GÜNAYDIN	: 5 milyon 742 bin
TERCÜMAN	: 7 milyon 870 bin
MİLLİYET	: 7 milyon 758 bin
CUMHURİYET	: 4 milyon 228 bin

Sayıları bir hayli kabarık olanlar içinden seçilenlerden bazılarına ödenen resmi ilanla da şöyle.

YENİ ASIR	: 4 milyon 570 bin
SON HAVADİS	: 4 milyon 737 bin
DÜNYA	: 3 milyon 181 bin
MİLLET	: 3 milyon 149 bin
SABAH	: 3 milyon 086 bin
BAYRAK	: 3 milyon 984 bin
HERGÜN	: 2 milyon 229 bin

BÜYÜK SERMAYEYLE SARMAŞ DOLAŞ

Gazetelerin hemen hepsi büyük sermaye ve onların bağlantılı oldukları uluslararası sermayeyle bu tabloların dışında ticari, mali, politik ilişkiler içinde. Ve doğal olarak bu ekonomik güç merkezlerinin temsilcisi politik örgütlerle de....

Özellikle büyük sermayenin sözcüsü gazeteler için basın işletmeciliği, diğer alanlardaki ticari ve kâr yolları için tampon görevi görüyor. Örneğin 1962 yılında 30 bin lira ile Tercüman gazetesinin patronluğunu ele geçiren Kemal Ilıcak aynı zamanda tekstil sanayii patronlarından biri. İş burada kalmıyor. Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasıyla uluslararası büyük bankalar arasında komisyonculuk yapıyor. Türkiye'de uluslararası para piyasalarından Dövize Çevrilebilir Mevduat buluyor bunun karşılığında Türkiye Cumhuriyetinden "hakkı olan" komisyonu alıyor. Hem "milliyetçilik" aşkı, hem de bileğinin hakkı!... Bunun yanısıra benzer işler de yapıyor. Politik pergelini de AP ve MHP'ye dayandırıyor. MHP'nin içte ve özellikle Federal Almanya'daki faaliyetlerine aktif bir finansötör olarak katılıyor.

Bir başkası, silah ve uçak komisyonculuğu alanında kendini gösteriyor. Kıbrıs'ın, Ege'nin ve Karadeniz'in sıcak ve soğuk savaş alanları halinde her zaman taze tutulması, şoven milliyetçi yayınların kitlelere şırınga edilmesi boşuna olmuyor.

Perde perde aynı misyon ve işlevler bölüşülüyor. CIA ile ilişkilere kadar uzanan çeşitli yerli yabancı karanlık mihrakları kapsayan ilişkiler yumağı...

Ve bu hengamede, asgari ölçüde de olsa "ilerici-demokrat" konumunu korumaya çalışan bir "Cumhuriyet" gazetesi kalıyor.

"YENİ ORTAM" OLAYI

Oysa Türkiye'de toplumsal ve politik olduğu gibi okur potansiyeli de solda. Yani talep soldan, arz sağdan. Bu çelişki son yıllarda üç örnekle uç verdi ve düğümlendi.

12 Mart döneminde "Yeni Ortam" güvenilir bir patron adayına çıkartıldı. Sahibine en büyük yardım "Hürriyet" ten geldi. Kağıt verdi, dağıtımını yaptı. Yeniortam sahibi az zamanda çok yol aldı. Geminin deniz ortasında batırılması gerektiği anda, tekne batırıldı. 1 Mart 1976 günü gazete "Bir gün gene çıkmak" vaadi ile yayın hayatına son verdi. Sol okuyucunun okuduğu gazete şimdi MHP borazanlığı yapan "Bayrak" oldu.. Yeniortam patronu, gazeteyi sattığı gün İstanbul'un görkemli otellerinden birinin Amerikan barında "Ne yapalım faşizm olmadan bu gazete satmıyor" dedi. Şimdi İstanbul'un en ünlü deniz malzemeleri satan mağazasının patronu...

SIRA "VATAN"DA

Yeniortam 1 mart 1976 günü "elveda" derken 12 gün sonra "12 Mart'a karşı olanların gazetesi" sloganıyla "Vatan" çıktı ortaya. İleride gazete sahibi kılınacak olan Mao'cuların gazeteciliği temrin etme yatağı olarak bir geçiş dönemi niteliğindeki "Vatan" yaklaşık iki yıl sürdürdü yaşamını. Yüze yakın TIR kamyonuyla bir nakliyat filosuna sahip patronu gazeteyi satarken, TÜSİAD ve MESS'in "rica"larını kırmadı. O da, gazetesini "bir gün gene çıkmak" yutturmacasıyla "Halktan toplanan paraların" sahibi "Halkın çocuklarına" sattı, ve sattırıldı. Maocular önemlice bir "Milli Burjuva" katkısı olunca ve bu da Vatan patronuna biraz dolambaçlı defter hesabıyla iletilince Vatan gazetesi "Aydınlık" oldu.

YA "POLİTİKA" SERÜVENİ?

Bu arada bir de "Politika" olayı yandı söndü.

TRT neonlarıyla afişe edilen İsmail Cem'in yönetimindeki gazetenin ilk günlerin meraklı okuyucularından toplanan 160 bin tirajı pek kısa sürede 5-6 bine düştü. 1976'nın ikinci yarısında gazeteyi satın alan Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay'ın gazetenin yönetimini verdiği Demirtaş Ceyhun tirajı 10 binin üzerine çıkarttı. Ancak 1977 genel seçimlerinden önce CHP güdümünün dışındaki bir gazetenin iki-üç aylık bir süre içinde tiraj alması CHP'yi fazlasıyla ürküttü. CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, bizzat konuştuğu Vedat Dalokay'a tehdide varan baskıyla gazetesini satmayı kabul ettirdi. Burada dayatma koşulu ikiliydi. Dalokay, Politika'yı alıcısı belirlenen bir yere satacaktı. Alıcı, binbir desise ile "işçi sınıfı" adına CHP emireri haline getirilen, gelen DİSK üst yönetimiydi. DİSK, MESS ile toplu sözleşme görüşmeleri sürer ve sonuç greve giderken ağır bir mali yükün altına giriyordu. Bir taşla iki kuş vurulduğu açıktı. Hem politik yönden basında bir yardakçı edinilecek hem de grev arifesinde ekonomik yönden DİSK'in beli kırılacaktı...

"Politika"nın serüveni de bu yılın başlarında noktalandı. Gazete kapalı yayına girdi. Sermaye "sol" basında, gazetesiz kalan kitlelerin kolay kolay haberdar ve bilgi sahibi olamayacağı oyun ve tezgahları alabildiğine devreye soktu...

SINIF MÜCADELESİNİN BASIN BOYUTU

Yeniortam, Vatan ve Politika oyunlarında ilkinin patronu şimdi deniz malzemeleri satan bir mağazanın sahibi, Vatan patronu şimdi TIR filolarına yenisini ekledi. "Vatan nakliyat" adında kurduğu yeni şirketi gazete kapandıktan bu yana bir filo daha kurdu. Politika patronu Kemal Türkler de cümle alemin malumu!...

Burjuvazi bugün, bu tablonun gösterdiği ve belirlediği yelpazenin olanca gücüyle saldırısını sürdürüyor.

Yaşamın her alanında her geçen gün biraz daha keskinleşerek süren sınıf mücadelesi basın ve yayın alanında da, hem de çok boyutlu biçimde geçerli.

Sermaye sadece terör, şiddet ve cinayetle kitlelere saldırmıyor, kitlelerin beyin ve zihinlerine yaydığı radyasyonlarla da saldırıyor. Kıymetine paha biçilmeyen "dördüncü kuvvet" ve yaygın deyimle "değerli basın" özede bu!...

"1944 Irkçılık Turancılık davası"

MHP'NİN KÖKENİNDEKİ FAŞİST ÖRGÜT GELENEĞİ AÇIĞA ÇIKARILMALIDIR

NİHAL ATSIZ 1944 DAVASINDA TÜRKEŞ İÇİN ŞÖYLE DİYORDU: "ALPASLANI HARB OKULUNDA İKEN TANIDIM. MALTEPE ATIŞ OKULU'NA SUBAY OLARAK GELDİ. BEN ONA IRKÇILIK VE TURANCILIK HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİMİ VE GAYELERİMİ SÖYLEDİM. O DA BENİM BÜTÜN SÖZLERİME İŞTİRAK EDİYORDU. TAMAMEN TURANCI VE IRKÇIDIR. BANA TEHLİKELİ ADDEDİLEBİLECEK, YANİ HÜKÜMETİN MEVCUDİYETİYLE ALAKADAR MEKTUPLAR YAZDI. FİKİRLERİNİ ARKADAŞLARI ARASINDA YAYDIĞINI DA MEKTUPLA BİLDİRMİŞTİ."

"TÜRKİYE'DE YALNIZ TÜRK SOYUNDAN GELENLER YAŞAMALIDIR. BİLHASSA DEVLET MEKANİZMASINA KATİYEN KARIŞIK IRKLAR GETİRİLMEMELİDİR. KARIŞIKLAR ÇIKARSA ÇOK AZ KALACAĞIMIZDAN, ASYA'DAKİ TÜRKLERLE BİRLEŞMEMİZ ZARURİDİR." DİYEN TÜRKEŞ, N. ATSIZ'A YAZDIĞI BİR MEKTUPTA DA AYNEN ŞUNLARI SÖYLÜYORDU 'ATSIZ'IN KILICINDAN KESKİN OLAN KALEMİ BU İŞİ HERHALDE MUVAFFAKİYETLENDİRECEKTİR. KALEM KİFAYET ETMEZSE, O ZAMAN İŞİ SİLAHLARA BIRAKACAĞIZ. TÜRKÇÜLÜK (YANİ IRKÇILIK, TURANCILIK) YOLUNDA RUHUMUZ YÜREĞİMİZ, KILIÇLARIMIZ SENİNLE BERABERDİR."

Demokratik güçler 1944 davasının da hesabını bugünkü cinayet ve saldırıların da hesabıyla birlikte soracaklar.

"1938'de liseyi bitirmiş, Türkçülüğü yeniden canlandırma ateşini benim gibi duyan 3-5 arkadaşla gizli bir dernek kurmuştuk. Adını da 'teşkilat' anlamına gelen 'Gürem' koymuştuk. Sembolümüz yırtıcı bir bozkurt, armamız da ayyıldız, yay ve üç oktu. Üniversiteye başlar başlamaz 'Ergenekon' adlı bir dergi çıkardık. İlk defa Türkçülük olanca açıklığı ve belirli sistemiyle, yılların sükutunu bozuyordu."

Bu sözlerin sahibi, faşist hareketin ilk ve hâlâ yaşayan liderlerinden olan Reha Oğuz Türkkan. Sözünü ettiği yıllar, tek parti iktidarının gerici, baskıcı yılları. Yine o yıllarda Almanya'da Nazizm iktidarda. Faşistlerin bu yıllarda yoğunlaştırdıkları faaliyetleri, İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıç yıllarında ivmesini artırarak sünnektedir. Faşistler, Türkiye'nin de Nazi Almanya'sı yanında savaşa girmesini istemektedirler. Alman Nazileri bu yıllarda "Sovyetlerdeki Türk Anayurdunun ele geçirilmesi" hülyalarıyla Türkiye'deki ırkçı-turancılarla ilişkiye geçerken, faşist hareketin "ideolog"larından Zeki Velidi Togan da, sık sık Almanya'ya gidip gelmektedir.

TEK PARTİ İKTİDARI ÇARKEDİYOR

Ne var ki, Nazi Almanyasının hükümeti ısrarla kendi yanına çağırması ve faşistlerin politik saldırılarını bir darbeye dönüştürme çabalarına karşın, hükümetin savaş karşısındaki "tarafsızlık" politikası değiştirilemedi. Savaşın sonu yaklaştıkça ve Nazi orduları Sovyet topraklarında birbiri ardına bozguna uğratıldıkça da, hükümet yavaş yavaş SSCB-ABD İngiltere ittifakına yönelmeye başladı. İşte bu koşullar, hükümet ile ırkçı-turancılar arasında köprülerin atılmasına yolaçtı. Faşizmin yenilgiye uğratıldığı bir sırada, Türkiye'de de faşistlerin diledikleri gibi çalışmalarına göz yumulamazdı!

Hükümetin savaş sırasındaki tutumu, ırkçı-turancıların saldırılarını üzerine çekti. Saldırı hedeflerinin başında Milli Eğitim Bakanlığı geliyordu. Nihal Atsız, Orhun dergisinde yazdığı iki açık mektupla, "komünistleri himaye etmek"le suçladığı hükümeti, sert bir dille protesto etti.

Başbakan Şükrü Saraçoğlu'na yazılan bu mektuplarda, "vatan haini" olarak nitelenen Sabahattin Ali, Nihal Atsız aleyhine dava açtı. Mahkemenin 3 Mayıs 1944'te yapılan duruşmasında, bir grup faşist Nihal Atsız lehine gösteriler yaptılar. Ulus meydanına doğru yürüyüşe geçtiler, polisle çatıştılar. Bu olaylar, hükümetin faşistler üzerine gitmesi sonucunu doğurdu. 250 civarında Harp Okulu öğrencisi hakkında soruşturma açıldı, Polatlı'da 14 asteğmen tutuklandı, birçok faşistin de evi arandı. Sürdürülen gözaltı ve tutuklamalar faşistleri bocalattı. Bu arada Sabahattin Ali - Nihal Atsız davası sonuçlanmış ve Nihal Atsız'a "4 ay hapis ve 66 lira 60 kuruş ağır para cezası" verilmişti.

İnönü yönetiminin faşistler üzerinde ansızın estirdiği bu girişimler, elbette politik bir kaygının sonucuydu. Yukarda da belirttiğimiz gibi, iktidarın Nazi Al-

MHP DOSYASI

24 Kasım: Ankara'da Abidinpaşa semtinde geçen hafta öldürülen Buca Eğitim Enstitüsü öğrencisi Pamir Bayram'ın cenaze töreninden dönenlere saldırılması olayına karışan, Ankara MHP İl Başkan Yardımcısı ile Demetevler ÜGD üyesi ve Kitaplık Başkanı 23 Kasım'da tutuklanarak cezaevine konuldu.

Bursa ÜİD Başkanı polise hakaret suçundan 2 yıl ağır hapse mahkum oldu.

Etlik'de çeşitli yerlere patlayıcı madde atan bir kişi, Etlik ÜOD'de etkin görevler üstlendiğini söyledi.

27 Kasım: Kayseri'de bir kişiyi ağır yaralayan faşistlerden ikisi yakalandı.

28 Kasım: Bayrampaşa Cezaevinden kaçan faşistlerden Mustafa Baki Gülcan yakalandı. Gülcan, kaçmalarına MHP Eyüp İlçe örgütünden iki kişinin yardım ettiğini, kendisinin ÜGD üyesi olduğunu, bugüne kadar 2 cinayet, 5 yaralama, 6 bombalama olayının faili olduğunu açıkladı.

Ankara'da çeşitli saldırı olaylarının faili olan 7 kişinin ETKO adlı örgütün üyesi olduğu belirlendi.

Elbistan'da bir kişiyi öldürenlerin MHP'li olduğu açıklandı.

29 Kasım: Antalya'da bir grup faşist çeşitli yerlere saldırdıktan sonra, MHP, Ülkü-Bir ve ÜOD'ye sığındı. Malatya'da bir kişiyi öldüren ÖGD üyesi bir kişi tutuklandı.

30 Kasım: MHP ŞişliGençlik Kolu Sekreteri, birden çok kişiyi öldürmeye azmettirmek ve tabanca bulundurmak iddiasıyla tutuklandı.

Faşistler bu cüreti nereden alıyor?

ÜGD Başkanı'na göre Ülkü Ocakları kapatılamazmış!

Geçtiğimiz günlerde Ülkü Ocakları Derneği'nin kapatıldığı açıklandı! Faşistlerin ÜOD hakkında dava açılmasının hemen ertesinde ÜGD'yi kurdukları ve asıl örgütlenmelerini ÜGD ile yaptıkları, ÜOD şubelerinin olağanüstü bir çabuklukla ÜGD şubeleri haline getirildiği de ayyuka çıktı. Ecevit ve hükümetinin dışında bunları bilmeyen yok! Ecevit ve hükümetinin bunları bilmek işine gelmiyor. Çünkü o, "sağ"a yönelirken, aman solu da unutmayayım! derdinde. 12 Mart günlerini hatırlatan antidemokratik uygulamalara karşı çıkanları adeta "aforoz" eder bir tavırla suçlayan hükümet, faşist cinayet şebekeleri karşısındaki umursamaz tutumunu bu son olayda bir kez daha gösterdi.

Faşistler tarafından zaten rafa kaldırılan ÜOD'nin kapatılmasını önemli bir gelişmeymiş gibi sunan hükümet ve yanlısı basın, Nazlı Ilıcak, Turhan Feyzioğlu gibi gericilerin de, demokratik örgütlerin kapatılmasını, ÜOD'ye karşılık bir pazarlık konusu yapmalarına fırsat verdi. ÜOD'nin "kapatılması"nın faşistleri etkilemediği, Hergün vb. yayınlarını konuya hiç derecesinde verdikleri önemden de anlaşılıyordu.

Hiç karşı çıkmamanın doğurabileceği bir boşluk da, ÜGD Başkanı Şefkat Yetkin'in yaptığı patavatsız açıklamayla dolduruldu. Bu "şefkat"li çocuk Ecevit'i kızdıracak açıklamasında, *"Teşkilatlı ve disiplinli olarak sürdürülen mücadelenin dernek kapatmakla durdurulamayacağını"* söylüyor ve hükümete açık bir posta atıyor: *"Ülkü Ocakları kapanmamıştır, kapatılamaz da."*

ÜGD Başkanının böylesi açıklıkta hükümete meydan okumasının en birinci nedeni, hükümetin içinde bulunduğu gafletten başka birşey değil. Bu meydan okuma, faşistlerin gerçek yüzünü görmek istemeyen sosyal demokrasi için uyarıcı olmalıdır. Türkiye'de faşizm tehlikesi yoktur, diyen ve bunu da kendi varlığına bağlayanlar, bu iddialarının gülünçlüğünü, bu meydan okumayla görürler umarız.

Böylesi patavatsız sözleri, sahiplerinin boğazlarına tıkatacak olanların, en başta sosyalistler olduğunu bir kez daha hatırlatalım ve faşistlere bu cüreti verenin hükümetin bizzat kendisi olduğunun yine hükümet tarafından görülmesini dileyelim.

manyasını yenilgiye uğratan demokrasi cephesine yaklaşma *zorunluluğunun* sonucuydu bütün bu girişimler. Yoksa, "Tek Parti-Tek Şef - Tek Millet" günlerinde Başbakanı Şükrü Saraçoğlu'nun, 'Biz Türküz, Türkçüyüz ve daima Türkçü kalacağız. Bizim için Türkçülük bir kan meselesi olduğu kadar ve laakal o kadar bir vicdan ve kültür meselesidir. Biz azalan ve azaltan Türkçü değiliz, çoğalan ve çoğaltan Türkçüyüz ve her vakit bu istikamette çalışacağız" diyen bir hükümetin, ırkçı-turancılar üzerine kararlı bir biçimde gitmesi şaşırtıcı olurdu.

Tutuklamalar sonucunda, faşist hareketin en önde gelen 23 lideri hakkında "Irkçılık-Turancılık Davası" diye adlandırılan dava açıldı. Davanın sanıkları şunlardı: Zeki Velidi Togan, Nihal Atsız, Reha Oğuz Türkkan, Alpaslan Türkeş, Said Bilgiç, Nejdet Sançar, Hasan Ferit Cansever, Hüseyin Namık Orkun, Fethi Tevetoğlu, İsmet Rasin Tümtürk, Cihad Savaşter, Muzaffer Eriş, Zeki Özgür, Hikmet Tanyu, Cemal Oğuz Öcal, Cebbar Şenel, Hamza Sadi Özbek, Nurullah Barıman, Fehiman Altan, Fazıl Hisarcıklı, Saim Bayrak, Yusuf Kadgil.

BAŞBUĞ "SINAVLAR"DAN GEÇİYOR

"Milliyetçi-toplumcu" hareketin "Başbuğ"u Alpaslan Türkeş tutuklandığı sırada piyade üsteğmeniydi. İddianamę, Nihal Atsız'ın yetiştirmesi Türkeş'ten, "Atsız'ı gölgede bırakacak derecede ırkçı, turancı ve menfidir" diye sözediyordu. Nihat Atsız da aynı dava dosyasında bu iddianameyi doğruluyordu: "Alpaslan'ı Harb Okulu'nda iken tanıdım. Maltepe Atış Okulu'na subay olarak geldi. Ben ona ırkçılık ve Turancılık hakkındaki görüşlerimi ve gayelerimi söyledim. O da benim bütün sözlerime iştirak ediyordu. Tamamen Turancı ve ırkçıdır. Bana tehlikeli addedilebilecek, yani hükümetin mevcudiyetiyle alakadar mektuplar yazdı. Fikirlerini arkadaşları arasında yaydığını da mektupla bildirmişti."

Türkeş'in kendisi de, kimliği hakkındaki bu ilginç açıklamaları tamamlıyor. Soruşturmadaki ifadesinde, "Türkiye'de yalnız Türk soyundan gelenler yaşamalıdır. Bilhassa devlet mekanizmasına katiyen karışık ırklar getirilmemelidir. Karışıklar çıkarsa, çok az kalacağımızdan, Asya'daki Türklerle birleşmemiz zaruridir." diyen Türkeş, N. Atsız'a yazdığı bir mektupta da aynen şunları yazıyordu: "Atsız'ın kılıncından keskin olan kalemi bu işi herhalde muvaffakiyetlendirecektir. Kalem kifayet etmezse, o zaman işi silahlara bırakacağız. Türkçülük (yani ırkçılık, Turancılık) yolunda ruhumuz, yüreğimiz kılıçlarımız seninle beraberdir."

IRKÇILIĞIN ÖDÜLLENDİRİLMESİ

'Başbuğ''un ve onun gibi çok "renkli" kişilerin oluşturduğu, dava hakiminin sözleriyle "tabanca üzerine yemin edilerek girilen gizli cemiyet"in davası, 4 Eylül 1944'ten 29 Mart 1945'e kadar sürdü. Zeki Velidi Togan ve Nihal Atsız 10'ar yıla, Reha Oğuz Türkkan'ın da bulunduğu bir grup da çeşitli cezalara çarptırıldı. Ne var ki, askeri çevrelerde de yaygın olan ırkçı kafalar, bu cezaları benimsemedi. Nitekim Askeri Yargıtay, "Bir numaralı Sıkıyönetim Mahkemesi tarafsızlıktan ayrılmıştır" diyerek, kararı bozdu, sanıkların tümü beraat ettiler ve eski görevlerine döndüler. Türkeş, tutukluyken sınavını kazandığı açıklanan Harb Akademisi'ne kurmay subay olarak girdi.

Türkeş, cezaevindeki günlerini *1944 Milliyetçilik Olayı* adlı kitabında oldukça "dramatik" biçimde anlatır. "Tutuklanarak hücreye kapatıldıktan sonra, yıllar kadar uzun gelen saatler ve günler geçmeye başladı. Suçumun ne olduğunu ve niçin tutuklandığımı bilmiyorum" gibi, "yürek parçalayıcı" teranelerle dolu kitabında, bir yandan yalan ve demagojiyle gerçekleri gizlemeye çalışırken öte yandan da genç kuşak faşistlere dersler verme amacında.

FAŞİST HAREKETİN BUGÜN ERİŞTİĞİ DÜZEYİN KÖKLERİ GEÇMİŞİNDEDİR

İnönü yönetimi "Irkçılık Turancılık Davası"nın üzerini küllemeyi böylece başarıyor. Gerçi bu davayla, 1944 Nihal Atsız'ın deyimiyle "kara bir yıl" olmuş ve faşist hareket ciddi bir dağınıklık içine girmişti ama, soğuk savaş yıllarının iticiliğiyle, çok geçmeden yeniden toparlandı.

"1944 Irkçılık Turancılık Davası"nın üzerinde durmamızın, yeniden hatırlatmanın ve bu davanın önemi nerede? Bunu R.O. Türkkan'ın kendisi . yanıtlıyor: Türkkan, "5 Haziran 1977 zaferinden sonra, bu noktaya nasıl vardığımızı sık sık gözden geçirmekte fayda vardır" diyerek, faşist hareketin bugün erişmiş olduğu örgütlülük düzeyinin temellerinin kendi geçmişinde olduğuna dikkat çekiyor. Türkkan'ın bu sözleri, birçokları için gerçekten de "uyarıcı"dır.

Faşist hareketin yeni yetmelerine, kendi geçmişlerine "sahip çıkmaları" için uyarıcıdır. Faşizm tehlikesinin Türkiye'de olmadığı vb. safsatalarla, "tehlikeli" bir politika izleyen sosyal demokrasi için uyarıcıdır. Sosyal demokrasinin görmek istemediği, Türkiye gibi ülkelerde faşizm tehlikesinin diri bir tehlike olduğu gerçeğini, bilimsel sosyalist hareket her zaman öne çıkaracak. Bilimsel sosyalist hareket, faşist hareketin maskelerini düşürmeye, onun iğrenç yüzünü kitleler önünde açığa çıkarmaya, dün ne idiyse bugün de aynı olduğunu göstermeye, "führerler"in ne kadar caniyse, "başbuğlar"ın da o kadar cani olduğunu söylemeye ve bütün bunlarda ısrarlı olmaya kararlıdır.

Plan görüşmelerinde

MHP demagojisi Goebbels'e bile parmak ısırtıyor

MHP faşist demagojisi özellikle 1977 Haziran seçimlerinden sonra hızlandırıldı. Seçimlere hazırlandığı sırada MHP'nin radyolardan ve günlük basından yayılan propagandası içinde emperyalizme, kapitalizme, tekellere karşı gözüken sloganlar henüz büyük bir ağırlığa ulaşmamıştı. Bu tür sloganlar MHP'nin daha çok yerel propaganda çalışmaları içinde kendisini gösteriyordu. Bu dönemde MHP propagandasının ağırlığı, Milliyetçi Cephe İktidarları eliyle kitlelere aşılanmaya çalışılan "düzen" ve "güçlü iktidar" özlemlerinin kışkırtılmasına dayanıyordu.

1977 SEÇİMLERİNDEN ÖNCE MHP

1977 seçimlerinden önce MHP propagandası içinde emperyalizme, tekellere, büyük sermayeye karşı çıkan sloganların ikinci planda kalmasının belirli nedenleri vardı. Birincisi, 1977 seçimlerinden önce MHP henüz bir iktidar partisiydi. Bu nedenle, ülke düzeyindeki genel propagandası içinde, ister istemez, kendisinin de ortak olduğu iktidar eliyle korunan düzeni savunmaya öncelik vermek zorundaydı. İkinci olarak, MHP, kitlelerin desteğini, onların bilinçlerine yanlış yansımış sınıf çıkarlarına hitap ederek kazanmaya girişmeden önce, emperyalist güçlerin ve tekelci büyük sermayenin desteğini sıkı sıkıya sağlama bağlamak zorundaydı.

Agah Oktay Güner: Faşist demagojinin yerli ağızlarından.

FAŞİST DEMAGOJİ BİRİNCİ SİLAH

1977 seçimlerinden sonra MHP propagandasının koşulları büyük ölçüde değişti. Seçimlerin ardından CHP azınlık hükümetinin kurulmasıyla birlikte MHP propagandasında, kitlelerin sınıf çıkarlarından yana gözükmeye yönelik faşist demagoji birden ön sıraya fırladı. İkinci MC hükümetinin kuruluşu, MHP için 1977 seçimleri öncesi koşullara bir anlamda geri dönüştü. Ama bu kez kitleler arasındaki siyasal desteğini büyük ölçüde artırmış konumdaydı. Bu desteği koruyup geliştirebilmek için, bir iktidar partisi de olsa, kendisini düzenden ayrı göstererek antiemperyalist, antikapitalist sloganlarla onların karşısına çıkmak zorundaydı. Bu yılın başından sonra MHP'nin uzunca bir süre için "muhalefet partisi" durumuna geçmesi, faşist demagojinin yaygınlaştırılması için de gerekli ve uygun koşulları yarattı. Artık iktidarda emekçi halkın demokratik taleplerine seslenerek onun desteğini toplamış bir parti vardı. Sahte antiemperyalist, antikapitalist sloganların bu partinin iktidarına karşı çevrilmesi, faşist demagojiyi MHP için daha etkili bir silah haline getiriyordu.

MHP'nin faşist demagojinin en tipik örnekleri Dördüncü Plan'ın meclislerde tartışılması sırasında kendisini gösterdi. MHP demagojisi bu tartışma sırasında iki hedefe yöneldi. Birincisi, Plan'ı sözde "sosyalist" bir plan gibi göstererek antikomünizmin klasik silahlarıyla kitleleri korkutmak. İkincisi ise, Dördüncü Plan'ı "açları daha aç, zenginleri daha zengin yapacak" bir belge diye ilan ederek, kitlelerin yaşamsal çıkarlarına seslenmek.

Aynı anda bu iki hedefe birden yönelmek MHP demagojisini aynı zamanda gülünç duruma da düşürdü. Önceki Pazar günü MHP Marmara bölge toplantısında konuşan Türkeş, hükümeti, "vurguncuların, tefecilerin, karaborsacıların iktidarı" olarak ilan ediyordu. Aynı gün Millet Meclisi'nde konuşan Agab Oktay Güner ise, Dördüncü Plan'ın, "ekonominin dağılımını bütünüyle devlet eline vermeyi amaçladığı" feryadını basıyordu. Aynı gün yine Meclis'te konuşan Somuncuoğlu da, Plan'la, "sosyalist ekonomiye geçişi sağlayacak faktörlerin planın çeşitli sektörlerine dağıtıldığından" dem vuruyordu. Ve Plan'ın "açları daha aç, zenginleri daha zengin" yapacağını, aynı konuşmasında yine Agah Oktay Güner söylüyordu.

Aynı Plan belgesini, hem "sosyalist ekonomiye geçişin planı", hem de "açları daha aç, zenginleri daha zengin yapacak" bir belge olarak ilan etmek; hem iktidarı, "vurguncuların, karaborsacıların, tefecilerin iktidarı" olarak damgalamak, hem de aynı iktidarın "devletçiliğinden" yakınmak. Bunlar MHP'nin faşist demagojisinin yarattığı harikalardı.

İlerici dünya basını faşist cinayetleri sergiliyor

MHP'li ve "ülkücü" faşistlerin, "halk arasında yılgınlık yaratmak" ve faşist bir diktatörlüğü gerçekleştirmek amacıyla sürdürdükleri terör eylemleri ülke içinde sergileniyor.

Yurt dışındaki ilerici basında faşistlerin terör eylemlerine ve bu eylemlere karşı gelişen antifaşist direnişe geniş yer veriyor.

Federal Alman antifaşist gazetesi "Die Tat", 3 Kasım tarihli sayısının "Chronik" adlı köşesinde, Ağustos ayı içinde faşistlerin işlediği cinayetleri tek tek sıraladı ve konuyla ilgili yorumunda şöyle dedi: "Türkiye'de faşist katiller kudurdu. Tıpkı 1932 yılında Almanya'daki gibi. Son seçimlere kadar Demirel Hükümetinde yer alan faşistler, makineli silahlarla halkoyunu 'düzeltmek' istiyorlar. Türkiye'de bu yılın ilk on ayında faşist terörün 500 kurbanı sayılıyor."

İlerici gazete, Batı Alman TV ve radyosu ile bir kısım basının bu cinayetlere karşı ilgisizliğini de kınıyor.

Yine aynı gazete, Türk faşistlerinin Federal Almanya'yı da bir "taban olarak" kullandıklarını belirtiyor. Gazetenin 10 Kasım tarihli sayısında Türkeş'in Almanya'daki MHP'li faşistler ile yaptığı toplantılara değiniliyor ve Almanya'daki faşist "bozkurt örgütlerinin" yasaklanmasına ilişkin taleplere yer veriyor. Gazetenin 17 Kasım tarihli sayısında da "DGB şubeleri bozkurtların yasaklanmasını istiyor" başlıklı bir haber yer alıyor.

DKP (Alman Komünist Partisi) yayın organı "Unsere Zeit"in 3 Kasım tarihli sayısında yer alan bu konudaki bir haberi de "Sendikalar faşist Türkeş'i durdurdu" başlığını taşıyor ve "Bozkurtların toplantısı boşa gitti" diyerek devam ediyordu. Yazıda "Kültür buluşması adı altında Türk terör örgütleri bozkurtlar ve MHP tarafından düzenlenen toplantıya 50 kişi katıldı. Türkeş gelmedi" deniyor ve Frankfurt'ta 6000 Türkiyeli ve Alman sendikalı tarafından yapılan gösterinin başarılı olduğu bildiriliyor.

"Frankfurter Rundschau"un 3 Kasım tarihli sayısında ise Türk gazeteci Yağmur Atsız'ın "Bozkurtlar" başlıklı bir yazısı yayınlandı. Yazıda MHP'nin "Nasyonal Sosyalist amaçları" ve Türkiye'deki kanlı terör eylemleri anlatılıyor.

Yine "Unsere Zeit"ın 28 Ekim ve "Deutsche Volkszeitung"un 3 Kasım tarihli sayılarında faşistlere karşı Türkiye'li işçilerin giriştiği protesto eylemlerine yer veriliyor. Yazılarda ayrıca Almanya'daki Türk faşist örgütlerinin kapatılması da isteniyor.

Dünyada NEO-FAŞİZM DOSYASI (6)

Fransa Neo-Faşistlerin karabasanı: Sol Birlik iktidarı

Fransa'da, tam anlamıyla neo-faşist diye adlandırabileceğimiz hareketler henüz su yüzüne çıkmadan, 1945'te faşizmin yenilgiye uğratılmasından hemen sonra temizlenememiş olan bir takım faşist kalıntılar eylemlerini büyük bir curetle sürdürdüler. Fransa'da Kurtuluş'un yargısından kurtulmayı başaran kimileri, daha 1946'da ilkel yöntemlerle basılan yayınları ortalığa sürmeye başladılar.

İşte, bu gazeteden çok el ilanına benzeyen yayınları çıkaranlardan biri, Rene Binet Cumhuriyetçi Halk Birliği Partisi'ni bu sıralarda kurdu. Bu eski faşistin, Fransız neo-faşist hareket içindeki işlevi sayısız partiler ve örgütler kurarak, Fransa'nın faşizmin işgali altında bulunduğu dönemden arta kalan bir avuç "milisi" elden kaçırmamak biçiminde gelişmiştir. 1947'de Binet'nin Cumhuriyetçi Partisi, Fransız Devrimci Güçleri adlı bir grupçukla, daha sonra, Fransız İşçi Topluluğu adlı bir başka örgütle birleşti. Ancak, iki birleşme sonunda bir hayli büyümüş olması gereken partinin aylık yayın organı ancak 4.000 basabiliyordu. Faşist örgüt kurma konusunda şaşılacak bir "mahareti" olan Binet 1948'de Cumhuriyetçi Halk Birliği Partisi'ne paralel, Fransız Sosyalist Birliği Hareketi adlı bir örgüt kurdu. 1949'da kapatılmış olan bu örgütün üye sayısı ancak 500 dolayındaydı. Olayın üzerinden iki ay geçmişti ki, Binet çıkardığı Nöbetçi adlı bir dergide, ırkçı, faşist düşüncelerini sergiliyordu. Ona göre, ülkede her meslekteki yahudilerin sayısı ülke nüfusundaki oranlarına uygun olarak kısıtlanmalı ve onlar için özel yerleşme alanları yapılmalıydı.

Rene Binet 1950'lerin başında Maurice Bardeche adlı faşist bir yazarın yönetimindeki Avrupa Sosyal Hareketi örgütüne katıldı. Önce, Bardeche'i istifaya zorlamakla işe başladı. Daha sonra örgütün bölünmesine yol açtı. Bu bölünmeden ortaya çıkan, Yeni Avrupa Düzeni adlı örgütün kurucuları arasında yine bizim Binet rol alıyordu. Binet, 1957 yılında bir trafik kazasında öldü. Ancak sağlığında, "Irkçılık Teorisi" adlı kitabının Fransa'da savaş sonrası dönem faşistlerinin el kitabı olduğunu göremedi.

REKLAMCI FAŞİST LUCA VE "ÖRGÜTLERİ"

Yine Paris'li bir reklamcı olan Charles Luca faşist örgütler kurmak konusunda çok daha ince yöntemler denedi. Charles Luca, 1947'den başlayarak, en dolambaçlı adlarla faşist dernekler kurmaya başladı. Bu dernekler birbiri ardından kapatıldıkça Luca, yenilerini kurmaktan geri durmuyordu. Sonunda Fransız Falanjı adlı örgüt kuruldu. 1959 yılı Falanj açısından parlak yıl oldu. Örgüte katılanların sayısı artıyor ve taşradaki yerleşme belirgin bir hal almaya başlıyordu. Bu sırada, düzenlenen bir toplantıda Luca yerel örgütlerin liderleri ve "en fanatik ve en bağlı militanlara" liyakat madalyası veriyordu. Falanj da Luca'nın kurduğu diğer örgütlerin akibetinden kendini kurtaramadı ve kapandı. Yerine Luca hemen Fransız Halk Hareketi'ni kurdu. Cezayir bunalımı sırasında etkisinden çok şeyler yitiren Fransız Halk Hareketi bir süre daha aynı ad altında etkinliklerini sürdürdü. Ne var ki, 1960 yılında kapatılıp duran yayınları yüzünden borca gömülen Luca kurtuluşu İtalya'ya kaçmakta buldu. 1963'te yeniden ortaya çıktı ve Halk Ulus Hareketi adlı bir örgütçükle kaldığı yerden sürdürmeyi denedi. Ancak başarılı olamadı. Öyle ki, örgütün sekreteri ve saymanı bile kapağı Dünya Nasyonal Sosyalistleri Birliği'nin Fransa'daki kolu olan Fransız Ulusal Hareketi'ne atmışlardı.

Başka bir hareket 1949'da kurulmuş olan "Genç Ulus"tur. Bu örgüt 1953 yılına gelinceye kadar varlığını ancak sürdürebilmiş ve etkin olamamıştır. Bu yıla gelindiğinde Fransa Birliği Eski Savaşçıları Derneği üyesi Hindi Çini'de sömürgeciliğe karşı mücadele veren halklara karşı savaşanların örgüte taze güç sağlamasıyla, Genç Ulus'un faşist kanı bitlenmeye başlamıştır. İlk eylemler, Parti'nin günlük gazetesi Humanite'nin satışını yapan Fransız Komünist Partisi militanlarına yöneltilmiştir. 1954 yılında iş, Savunma Bakanı'na karşı saldırmaya kadar vardırılmıştır. Yine aynı yıl örgütün adı Genç Ulus Hareketi olarak değiştirilmiştir. Genç Ulus'un yöneticileri bilinçsiz halk kitlelerini kendi yanlarına çekebilmek için bilinen faşist taktiklerden biri olan antiemperyalist sloganların içini boşaltarak kullanılması aldatmacasından da bol bol yararlanmışlardır. Antikomünist sloganların hemen ardından "Amerika defol" sloganını kullanmayı adeta alışkanlık haline getirmişlerdir. 1956 yılında, Sovyetler Birliği'nin Macaristan'a saldırdığı yalanını uyduran faşistler önce FKP'nin binasına saldırmış, dört Partiliyi öldürmüş, yüzlercesini de yaralamışlardır. Bu olaydan üç gün sonra Humanite'ye saldırı düzenlenmiş ve beş yüz kişi yaralanmıştır. Bu olaylar neo-faşizmin gerçek bedelinin işçi sınıfı ve onun örgütü olduğunu kanıtlamıştır. Genç Ulus örgütü 1958 yılında kapatıldı.

NEO-FAŞİSTLERİN CEZAYİR HALKINA KOMPLOSU

Bilindiği gibi, Cezayir bunalımı sırasında, faşist subaylar hükümetin Cezayir'e (uzun süren kanlı çatışmalar sonunda Cezayir halkının mücadeleciliği karşısında yenik düşerek) bağımsızlık verilmesi kararına karşı çıkan bir kısım yüksek rütbeli faşist subay Gizli Ordu Örgütü'nü kurdular. 1960'lı yıllarda Fransa'da varolan tüm neo-faşist örgütler Gizli Ordu hareketine şu ya da bu ölçüde katıldılar. Ve De Gaulle'e karşı girişilen darbe hareketinden sonra güçlerinden çok şey yitirdiler. Buna paralel olarak, bu yazının sonuna dek göreceğimiz tüm neo-faşist hareketlerden hemen tümünün temelinde Gizli Ordu Örgütü'nün döküntüleri yatmaktadır.

1960'tan sonra Fransa işçi sınıfı hareketinin kararlı ve etkili mücadelesi sonucu neo-faşizm giderek gerilemiş ve bir türlü arzuladığı kitlesel desteğe sahip olamamıştır. Bu dönemde kendini gösteren hareketlerde asıl görevi polis ajanlığı olan ve Hitler'in gayrı meşru oğlu olduğunu öne süren sapıklardan (Jean Claude Monet ya da kendi adlandırmasıyla Hans Klaus Hitler) ve yayınlarında "ırk ırktır ve kaynağını ırktan alır" gibi cümleleri kullanmaktan çekinmeyen cahillere kadar her türlü döküntü baş rolleri oynamışlardır.

1969'da Fransız neo-faşistleri tek bir faşist parti kurulması yolunda çalışmalar yapmaya başladılar. Bulunan isim, "Yeni Düzen" idi. Örgüt bir de aynı adı taşıyan yayına sahipti. Yeni Düzen'in yazarları faşist Yunan cuntacılarına, Brezilya'lı generallere, İtalyan faşistlerinin örgütü İtalyan Sosyal Hareketi'ne ve İspanyol falanjistlerine övgüler düzüyorlardı. 1970 yılında Yeni Düzen Paris'te, Alman, İtalyan ve İspanyol faşistlerinin de katılacağı bir toplantı düzenlemeye kalkıştı. Kamuoyu ve ilerici güçlerin şiddetli tepkisi sonucu hükümet bu toplantıyı yasaklamak zorunda kaldı. Yine aynı yıl düzenlenen bir başka toplantıya hükümet izin vermiştir. (Fransız hükümeti bu sırada ülkedeki 'anarşi'ye karşı bir önlem yasası çıkarmayı düşünüyordu. Faşistlerin düzenlediği toplantı bu yasaya gerekçe olarak gösterilecekti.) Bu toplantıda tüm eski faşist sloganlar atılmış ve bol bol "Yahudiler'e Ölüm" diye bağırılmıştır. Tek yenilik Vietnam halkına karşı savaşan Amerika'lıların alkışlanmasıdır. 1971 yılında yine Fransız güvenlik güçlerinin koruma çemberi altında düzenlenen bir başka toplantı sırasında faşistler toplantı salonunun dışında gösteri yapan antifaşistleri linç etmeye kalkışmışlardır. Yeni Düzen'in isim babası Avukat Galvaire şunları söylemektedir: "İktidara geldiğimizde, hesapları kapatacağız ve herhalde idam sehpaları kuracağız. Bir demokrasi bozuntusunun onlarca yıl boyunca Fransa'mızdan alıp götürdüklerini ona geri vereceğiz." 1970'ten sonra Yeni Düzen diğer neo-faşist grupçukları da yanına çekerek "Ulusal Cephe" adını aldı. Ancak bu cepheleşme sonunda bile alınan oyların oranı yüzde 2,3'ü geçememişti.

Mareşal Petain: Neo-faşistler Fransız halkını Hitler faşistlerine teslim eden baş işbirlikçinin yolunda.

Fransa'daki neo-faşist hareketler arasında, "dayanışmacı" adını alan ve yabancı ülkelerdeki faşist hareketlerle dayanışma amacıyla kurulan örgütlerin de üzerinde durmak gereklidir. Bu örgütler özellikle Sovyet yurttaşlığından çıkarılan kişilerle ilişki kurmakta ve Fransa'daki Sovyetler Birliği'ne ait binalara karşı saldırılara girişmektedir. Dayanışmacılar, Sovyetler Birliği'ne ajan provokatör "ihracına" bile cüret etmişlerdir. Bu ajanlardan biri Sovyet güvenlik görevlilerince yakalanmış ve televizyonda suçunu itiraf etmiştir. Dayanışmacı faşist örgütlerin CIA, NATO'nun gizli örgütleri ve Federal Alman istihbarat örgütü BND'den büyük bir maddi destek gördüğünü söylemek hiç şaşırtıcı olmamalıdır.

Fransa'da, neo-faşist hareketlerle iktidar partileri ve hükümetler arasındaki bağ son yıllarda giderek güçlendirilmiştir. Bu bağın kuruluş nedenini Sol Birlik'in kuruluşunu ve Fransız komünistlerinin birlik ilkelerini havata geçirmek yolunda verdikleri mücadele ve Sol'un Fransa'da iktidar alternatifi olduğu gözönünde tutulursa, anlamak hiç de zor değildir.

GISCARD'IN GORİLLERİ

Ulusal Cephe'den arta kalan bazı unsurların kurduğu Yeni Güçler Partisi militanları, 1974 başkanlık seçimlerinde Giscard d'Estaing'in koruma görevlisi olarak çalışmışlardır. Ve Giscard dönemi hükümetlerine de "güvenlik kuvvetlerine yardımcı güçler" olarak hizmet etmişlerdir. Bu neo-faşist partinin üyelerine Fransız güvenlik örgütlerinde önemli görevler bir tür armağan olarak sunulmuştur.

Genç Ulus'çu eski bir faşistin çıkardığı Yıl Sıfır (Milat) adlı dergide şu satırları okuyoruz: "Birleşik solun 1978 seçimlerinde zafere ulaşacağı varsayımı tüm politik düşüncemizin temel verisi olmalıdır. Bir köşeye çekilip hükümetin göstereceği tepkileri beklemek gülünçtür. Gelişme ve gerçekleşmesi büyük bir olasılık olan bu varsayımı önemsememek ise bir cinayettir... Ciddi bir örgüt bunalım sırasında değil, fakat bunalımdan çok önce kurulmalıdır." İşte, Fransız neo-faşistleri kendileri için bunalımın ne anlama geldiğini itiraf ediyorlar. Sol Birlik'in iktidara gelmesi. Fransa'da neo-faşizme karşı mücadele bu noktada somutlanıyor.

Yaşasın Filistin halkıyla dayanışma!

29 Kasım Filistin halkıyla uluslararası dayanışma günü. Bu tarihin Filistin halkıyla dayanışma günü olarak saptanması BM 32. Genel Kurulunun Filistin davasının mümkün olduğu en geniş kamuoyunda destek görmesini sağlamayı amaçlıyor. Bu karar, kuşkusuz dünya ilerici güçleri açısından çok olumlu. Bir, Filistin davasının böyle bir çerçeveye oturtulması açısından; iki, özellikle bugünün emperyalizme ve siyonizme karşı dünya ilerici güçlerinin dayanışmasının doruk noktası olacağı için.

Filistin Halkıyla Dayanışma günü ilk kez bu yıl BM'de ve dünyanın birçok kuruluşlarında kutlandı. Bugüne gelmek kolay olmadı. Filistin halkı ellili yıllardan beri mücadelesini sürdürüyor. Filistin halkı bu yıllarda bir yandan İngiliz emperyalizmine karşı, bir yandan da emperyalizmin Orta Doğu jandarmalığı görevini ifa edecek bir İsrail devletinin kurulması tehlikesine karşı mücadele ederek geçirdi. İkinci tehlike birincisinden daha vahimdi, çünkü toprakları üzerinde bir İsrail devletinin kurulması ve bunun dünya çapında değişik oranlarda da olsa tanınması, Filistinlileri topraklarından edecek, onları yurtsuzluğa ve sefalete mahkum edecekti. Bu anlamda mücadele yaşama mücadelesiydi Filistin halkı için.

SİYONİST MÜDAHALE

Emperyalizm tüm araçlarını kullanarak kendi çıkarları doğrultusunda hareket edecek bir İsrail devletini kurdu. Kurmakla kalmadı, onu modern silahlarla donatarak Orta Doğu'da barışı tehdit eden emperyalist bir üs haline getirdi. Böylece bölgedeki ilerici Arap devletleri üzerinde bir tehdit unsuru ve Uzak Doğu ülkelerine müdahale edebilmek için bir sıçrama tahtası oluşturuluyordu. Bu arada dünya ilerici güçleri ve sosyalist sistemle sıkı bir dayanışma içinde olan ilerici Filistin halkı da unutulmuyordu. Siyonist müdahale her fırsatı değerlendirerek Filistin halkına karşı bir soykırım gerçekleştiriyordu. Alman "genosit"i bu kez Filistinliler üzerinde uygulanıyordu. Daha sonraki yıllarda 1967'deki yedi günlük savaşta ve ardından Arap-İsrail savaşlarında, siyonist yayılmanın işgal ettiği yerlere bakılırsa, bu yerlerin Filistinlilerin yaygın yerleşme bölgeleri oldukları görülecektir.

GERİCİ ARAP DEVLETLERİ

Filistin halkı en çok gerici Arap devletlerinden zarar gördü. Emperyalizmle sıkı ilişkiler içinde olan Lübnan ve Ürdün gibi ülkeler sözde Filistinlilere sığınma hakkı tanıma görüntüsü altında, onların ilerici girişimlerini kontrol etme ve giderek susturma işlevini görüyorlardı. Bu, bir yandan emperyalizmin bölgedeki jandarmalığından, diğer yandan da ilerici Filistin hareketinden rahatsız olmalarından kaynaklanıyordu. Diğer bir etken de ilerici Arap ülkelerinin oluşturduğu birliğin homojen olmayan yapısıdır. Uzun yıllardır en sıcak anlarda bir araya gelip ortak tavır alma kararına varıp da, bunu bir türlü uygulayamayan bu ülkeler, bu kaypak tavırlarını Filistin davasında da sürdürdüler.

Yukarıda sıralanan olgular yüzünden Filistinliler uzun süre yalnız kaldılar. Bu süre içinde mücadele yöntemlerini seçerken temel hatalar da yaptılar. Dünya kamuoyunun dikkatlerini çekmek için girişilen birçok eylem açıktır ki, az da olsa, Filistin halkına karşı bir antipati yarattı. Bu eylemler Filistin davasının başını çekmek iddiasında olan bir takım kesimler tarafından yapılmış olsa bile, bunların yarattığı olumsuz hava Filistin halkına mal ediliyordu. Filistin halkı daha sonuç alıcı, dikkatleri olumlu yönde çekici mücadele biçimlerine yönelmeliydi. FKÖ'nün başını çektiği hareket bu işe girişirken, ilk başta dünya ilerici güçlerinin ve dünya sosyalist sisteminin desteğini sağlama yoluna girdi. Bu çok olumlu bir girişimdi. Filistin davası böylece yalnız Arap topluluğunun davası olmaktan çıkıyor, dünya ilerici güçlerine mal oluyordu.

İHANET ZİRVESİNE KARŞI 29 KASIM

Filistin halkına karşı siyonist saldırılar ve Arap ülkelerindeki sağcı güçlerin katliamları belirli aralıklarla devam etti. Fakat bu mücadeleyi geriletmek ve giderek yok etmek olanaksızdı. Emperyalizmin güdümünde daha büyük operasyonlara girmek kaçınılmazdı artık. Bu doğrultuda, Orta Doğu'da barışı sağlama gerekçesiyle Camp David üçlü ihanet zirvesi toplandı. Zirvede sağlanan anlaşmalar daha önce YÜRÜYÜŞ'te Filistin halkını boğma planı olarak nitelenmişti. Bu plan dünya ilerici güçlerinin ve ilerici Arap ülkelerinin büyük tepkisiyle karşılaştı ve bölgede kalıcı bir barışın sağlanmasının Filistin sorununun çözümünden geçtiğini ortaya koydu. 29 Kasım, bu güç birliği ve dayanışmanın gücünün bir göstergesiydi. İkili barış girişimlerinin girdiği çıkmaz gözönüne alınırsa bu dayanışmayı güçlendirmenin ve tüm komplolara karşı daha kararlı bir mücadeleye girmenin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. 29 Kasım, Filistin halkıyla dayanışmanın doruk noktaya ulaştığı ve bu dayanışmanın sürekli aynı düzeyde tutulmasını sağlayacak bir kilometre taşı olmalıdır.

Emperyalizmin kundaklarına karşı

ETYOPYA DEVRİMİ YOLUNA DEVAM EDİYOR

Etyopya'da Eritre sorunu yeniden kızıştı. Günlük basın ve bu arada "ilerici" basın da konuya çok sınırlı yer verdi. Az yazılmasına rağmen, olayın devrimci Etyopya yönetiminin Eritre'ye karşı yönelttiği bir saldırı olarak vurgulanmasından geri durulmadı. Burada önce, Etyopya'da devrimci hareketin nasıl geliştiğini, iktidar olduktan sonra çizilen perspektifi ve bu arada ulusal sorun için önerilen çözümleri gözden geçirmek gerekiyor.

ÜÇ BİN YILLIK İMPARATORLUK

Etyopya üç bin yıla yakın bir süredir imparatorlukla yönetildi. Yüzyılın başında ülkede feodalizm hüküm sürüyor; buna uygun sosyo-ekonomik ilişkiler derin bunalımlara neden oluyordu. Küçük toprak sahipleri topraklarını büyük toprak sahiplerine kaptırarak gitgide yoksullaşıyorlar, onların topraklarında yok pahasına çalışmak zorunda kalan birer emekçi durumuna düşüyorlardı. Yüzyılın ilk çeyreğinde imparator olan Haile Selasiye bu iki karşıt kutup arasında "hakemlik" yapıyor ve sözde yoksullardan yana olduğunu açıklıyordu. Oysa bu iddia laftan öteye geçmiyor ve yoksulları rahatlatmak için yapıldığı idda edilen "toprak reformu" da büyük toprak sahiplerinin konumunu güçlendirmek ve yoksulluğu arttırmaktan öteye gitmiyordu. İmparatorun iki uç arasındaki sözde sınıflar-üstü konumu, bilinç düzeyi düşük ve bu nedenle Selasiye'yi bir efsane olarak gören halkın çoğunluğu tarafından "yaşasın imparator" çığlıklarıyla onaylanıyordu. Ülke topraklarının yüzde [illegible] inden fazlası büyük toprak s[illegible]plerinin, kilisenin ve imparat[illegible]un elindeydi.

EM[illegible]RYALİZM AĞINI SERİYOR

Fakat [illegible]oplum durağan bir olgu değildi. [illegible]eodal toplum yapısının kendi [illegible]nırlarını zorlaması, neden olduğu bunalımların aşılması ve böylece yeni sosyo-ekonomik ilişkilerin kurulması kaçınılmazdı. Bunun yanında bir de Mısır'da gelişen Nasır hareketi Etyopya'yı etkiledi. Ellili yılların sonu ile altmışlı yılların başında Etyopya yol ayrımındaydı. Yeni bir yol seçilmesi zorunluydu. Seçimi yapacak olan feodal-burjuvazi ve onun iktidardaki temsilcileriydi.

Doğal olarak açılım, Batı dünyasına, özellikle ABD ve B. Almanya'ya doğru oldu. Etyopya'nın en zengin bölgeleri Ogaden ve Eritre, buralardaki yeraltı zenginlikleri ve özellikle petrol, emperyalizmin iştahını kabartıyordu. Emperyalizmin Etyopya'ya girişiyle beraber ekonomik yapının paylaşma biçimi şöyle oldu: ABD ve B. Almanya petrol çıkarımına, Hollanda şeker sanayine, Belçika ve İngiltere tekstile, Japonya kimya sanayine, Fransa enerjiye el attı. Böylece, kapitalizmin hemen hemen hiç gelişmemiş olduğu Etyopya büyük bir oranda feodal yapısını koruyarak yeni sömürgeciliğin kucağına düştü. Bunun sonucu olarak da dış borçları büyük oranda arttı ve gerçek bir gelişim perspektifine kavuşamadı. Tüm bu atılımlardan sonra sanayinin ülke ekonomisinin ancak yüzde 10'unu oluşturması ve geriye kalanın tarım sektörünce doldurulması, bunun en açık kanıtıydı. Yetmişli yıllara gelirken Etyopya'nın durumu buydu.

MENGİSTU YÖNETİMİ İŞBAŞINDA

Bu konumun bir de toplum içinde yansımaları vardı. Feodal sistemin ve daha sonraları emperyalizme bağlılığın neden olduğu bunalımlar toplum içinde de yansımasını buldu ve tepkilere dönüştü. Fakat bu tepkilerin hemen hemen bütünü kendiliğinden gelişen, bir anda patlayıveren olaylar oldu ve doğru hedefe yöneltilmekten uzak kaldı. Bunun nedeni yukarıda da belirtildiği gibi, sanayinin gelişmemesi ve bundan dolayı da gerçek bir işçi sınıfının oluşmamış olmasıydı. Bu nedenle de kitlelere doğru hedefi gösterecek, onları yönlendirecek bir işçi sınıfı partisinin kurulamamasıydı. İşte bu koşullar içinde Etyopya devriminin başını çekmek silahlı kuvvetlerin bir kesimine, devrimci-demokrat unsurlara düştü. Böylece albay Mengistu yönetimindeki devrimci askerler üç bin yıllık bir birikimin sonucu olarak ülke yönetimine damgalarını vurdular.

TEMEL SORUNLARDAN BİRİ

Yeni iktidarın ilk açıklamaları ülke yönetimine temel oluşturacak ilkeleri dile getiriyordu. Bunlar arasında dünya sosyalist sistemiyle yakın ilişkiler içinde olmak, sosyalizme yönelik bir yönetim biçimi ve bunu gerçekleştirmek için marksist-leninist ilkelerin temel alınması vardı.

Ulusal sorunun çözümü devrimci iktidarın önündeki en önemli görevlerden biriydi. Eritre, gerek sosyo-ekonomik yapısı, gerekse emperyalizmin bu bölgede kendi çıkarları doğrultusunda bu bölgeyi kontrolundan kaçırmamak kaygısı nedeniyle, bu sorunun odak noktasını oluşturuyordu. Bu yüzden yeni devrimci iktidara karşı her türlü kışkırtma ve "halkların kendi geleceklerini kendileri tayin etme" ilkesi maske edilerek devrim[illegible] Etyopya yönetimine her [illegible] saldırı gündeme getirildi. B[illegible] sosyalizmin v[illegible] geçilmez unsur[illegible]rından olan bu ilke [illegible] ülkenin konumu, sosyo-ekonomik yapısı ve devrimci yönetime karşı emperyalist müdahale söz konusu olduğunda, uygulanmasında çeşitli biçimlerin ortaya çıkması kaçınılmazdı.

ULUSAL SORUNUN BARIŞÇI VE DEMOKRATİK ÇÖZÜMÜ

Türkiye'de olduğu gibi dünyada kendilerine "devrimci" diyenlerin bu ilkenin mekanik bir biçimde uygulanması yerine bu ilkenin tarihteki somut uygulanış biçimlerine bakmaları gerekir. Özellikle Lenin'in ve onun partisinin uygulamasına. Etyopya yönetimi ulusal soruna bu doğrultuda yaklaşırken, bu sorunun barışçı ve demokratik yollardan çözülmesini ve bölgesel özerklik ilkesinin hayata geçirilmesini savundu.

Fakat tüm barışçı önerilere karşın emperyalizmin körüklediği etnik ayrıcalıklar ve bunların neden olduğu çatışmalar durmak bilmedi. Ulusal sorunla birlikte ülke içindeki anti-emperyalist kazanımların korunması ve politik bağımsızlığın sağlanması da bugün gündemdedir. İkisi içiçe girmiş durumdadır, biri varsa diğeri de vardır. Bu doğrultuda Eritre sorununun daha fazla uzamadan çözülmesi zorunludur. Eritre'ye yapılan kaçınılmaz askeri müdahale işte bu sorunun çözümüne yöneliktir. Emperyalizm ve tüm sözde "devrimci" akımların hoşuna gitmese de bu böyle.

EZİLEN KİTLELERİN ESERİ

Etyopya devrimi [illegible] adımlarla yoluna devam ediyor. Devrimin üçüncü yıldönümünde Mengistu'nun dediği gibi:

"Bütün dünya, üç bin yıl süren bir monarşinin yerle bir edilmesinin kolay bir mücadele olmadığını bilmektedir. Tüm gericiliğin desteğindeki monarşik bir sistemi devirmek azimli bir mücadeleyi gerektirir. Geniş kitleler bu sistemi devirmek için gerekli gücün birleşik kitle hareketinde olduğunu biliyorlardı. Bu anlamda devrimimiz ne bir tek kişinin, ne de bir grubu[illegible]ndır. Ezilen kitlelerin [illegible] kınını kaynağı olan [illegible]ni yıktıktan sonra devrim[illegible] büyük bir uyanıklık içinde marksizm-leninizmin temel ilkeleri doğrultusunda gelişmesini sürdürecektir."

TÖB-DER: GÜNCEL GÖREV DEMOKRATİK KONGRE

İLHAN ALKAN

TÖB-DER'in 4. Olağan Genel Kurulunun yapılışından bu yana üç ayı aşkın bir süre geçti. Geniş öğretmen tabanının tüm özlem ve çabalarına rağmen, Gazioğlu yönetimince; Genel Kurul öncesi başlatılan, bugün ise aynı hızla sürdürülen tahribatlar engellenemedi.

Burjuvazi; yıllardır demokrasi güçlerine ve demokratik kitle örgütlerine saldırdı. İşlevini yitirmiş, içi boşaltılmış demokratik kitle örgütü yaratma heves ve girişimlerini açığa vurmaktan bile çekinmedi. Bu doğrultudaki ilk girişim DİSK'e yöneltildi. Başarıldı. Daha sonra aynı nitelikteki operasyon TÖB-DER'e yöneltildi. Burjuvazi, her iki operasyonda da birinci adım olarak, bu örgütlerde, yöneticilerin dargurupçu çıkarlar uğruna "yönetimde" kalma zaaflarından sonuna kadar yararlandı. Veya, adı geçen örgütleri yönetenlerin uygulamaları, objektif olarak, burjuvazinin bu hesapları ile çakıştı. Çünkü, dargurupçuluk ve tasfiyecilik, demokratik kitle örgütlerinin varlığını ve birliğini tehlikeye sokan en olumsuz iki etkendir. Bunu herkes biliyor. Aynı zamanda söylüyor. Gazioğlu yönetimi bilerek, yönetimleri süresince, sonuna kadar bu tavrın içinde olmuştur. Öyleyse; örgütümüz TÖB-DER'in içerisine sürüklendiği çıkmazın en büyük sorumlusu, Gazioğlu yönetimidir.

Gazioğlu yönetimi sadece bununla da yetinmemiştir. Aynı zamanda, üyelerimizin aşından, ekmeğinden kesilen ödentilerden, bağışlardan oluşan TÖB-DER'in ekonomik gücünüde yok etmiştir. Bu yönüyle de örgütümüzün işleyişini tıkamıştır. Faşizme karşı mücadele eden, bundan dolayı kıyılan, aç bırakılan binlerce, bilinçli üyemize yeterince el uzatılamamıştır. Sadece bu adla kurulan fonda toplanan milyonların nerede ve hangi amaçlarla tüketildiği üyelerce halen merak konusudur.

Tüm harcama kalemlerinin olduğu gibi bu fonun hesabı da verilmedi. Verilmediği gibi, bugün somutlaşan yolsuzlukların üzeri küllenmeye çalışılıyor.

Bilerek, Gazioğlu yönetiminin yolsuzluklarını "yönetim" olma hevesiyle aklayan sözde devrimcilerin, şimdi de açığa çıkan ve gizlenmesi mümkün olmayanlarını bir kaç kişinin sırtına sarma gayretlerini üzüntü ile izliyoruz. Ama bu çabaların tümü boşuna. Gazioğlu yönetimi ve bu yönetimi aklayanlar ergeç ama mutlaka hesap vereceklerdir.

Nereden geldiği, hangi zikzakları çizerek geldiği ve rotası Gazioğlu yönetimince de bilinen, kendilerini sendika temsilcisi yerine koymaya çalışanlara rağmen bu hesap sorulacaktır.

İçiboşaltılmış, yönetimi tabanından kopuk demokratik kitle örgütü tercihlerini açığa vuran burjuva basınına ve TRT'ye rağmen bu hesap sorulacaktır. Bu hesap; burjuvaziye küfrediyor görünerek, somut olarak onun değirmenine su taşıyanlarında vermesi gereken bir hesap olacaktır.

TÖB-DER'in içerisine sürüklendiği somut durum bu. Örgüt birliğinin yeniden örülmesi doğrultusunda, yönetime talip gurupların bir araya gelerek olumlu adımların atılmaya başlandığı bu günlerde, TÖB-DER; Gazioğlu yönetiminin birliği engelleyici girişimlerine yeniden sahne oluyor.

BİRLİĞİ BOZUCU TAVIRLARLA, BİRLİK SAĞLANAMAZ

Şu anda elimizde "TÖB-DER adına çıkarılan" bir gazate var. Bu gazetenin özellikle son sayısı (30.XI.1978) her üyemizce mutlaka okunmalıdır. Dışa karşı mücadelede belirli bir işlevi yerine getirmesi gereken bu yayın organı, TÖB-DER'in yönetimine talip herkese saldırıyor. Böylece "Yavuz hırsız ev sahibini kovar" mantığı ile, gerçek suçlular, örgüt tahribatçıları, tahribatlarını gizleyebilmek için her tarafa çamur atıyor. Bu gazete örgüt birliğini bozmada, en sekter grupların bile göze alamıyacağı bir yayın politikası izliyor. Böylece de okunmaz hale geliyor. TÖB-DER'in çıkardığı binlerce gazete ve yayın, kamyonlar dolusu eski kağıt toplayıcılarına satılmak zorunda kalmıyor. Örgüt bu yolla da yüzbinlerce liralık zarara uğratılıyor.

Adı geçen yayın organının son sayısında TÖB-DER hukuk bürosunun, yönetime talip guruplardan birine verdiği yanıt da yer alıyor. Bugüne kadar, Gazioğlu yönetimi, dar gurupçu çıkarlar uğruna araç olarak, örgüt içi her türlü kurumu kullandı. Bu kurumlara duyulan saygı böylece yok edildi. Tahrip edildi. Sıra, tüm üyelerimizin ve ilerici kamuoyunun saygı duyduğu TÖB-DER'in hukuk bürosuna geldi. Çünkü, alabildiğince yıpratılan diğer kurumlar, artık Gazioğlu yönetimine bile yarar sağlıyamayacak düzeye indirgendi.

KİME KARŞI, NEYİ HEDEFLİYOR

Bir genel merkez düşününki, örgüt içi demokratik işlerliğin sonucu olarak, yönetime talip olmuş bir gurubu "saf-dışı" edebilmek amacıyla, tü örgüt içi tartışmaların dışında kalması gereken hukuk bürosuna, çıkardığı yayın organında yazı yazdırıyor. Örgütün dışa karşı mücadelesinde, üyelerinin hukuksal sorunlarını çözmekle görevli, danışma niteliğinde olan bu kurum, politik yanı ağır basan yazılar yazarak, guruplardan birine saldırma yetkisini kimden alıyor?

TÖB-DER üyelerinden bir bölümü sorunlarının çözümünü beklediği hukuk bürosuna karşı bir takım eleştiriler yöneltmiş olsa bile, bu eleştirilere ancak o örgütlü temsil edenler yanıt verebilir. Eğer örgütte, kurumlar bu kadar faydacı biçimde kullanılır hale gelmişse, örgütsel boşluğun varlığı tartışılamaz

Halbuki DİB gurubu kurum olarak TÖB-DER hukuk bürosuna bir eleştiri de yöneltmiş değildir. Eleştiri; örgüt yapısının bozulmasında etken olan öğrencilerin TÖB-DER'e üye edilmesini, zorlama yorumlarla gerçekleştiren ve 4. Olağan Genel Kurulun çıkmazını hazırlayanlardan biri olan Halit Çelenk'e dir. Yoksa TÖB-DER Hukuk bürosu Halit Çelenk'lemi anlam kazanıyor. Kurumlaşıyor? Böyle bir soruyu, hukuk bürosunun diğer üyelerine duyduğumuz saygıdan dolayı düşünmek istemiyoruz. Avukat Halit Çelenk'de; çağdaş hukukçular derneğinde de somutlaşan "Her şey benimle vardır?" mantığından vazgeçmelidir. Böylesi tavırlar, TÖB-DER de halen saygı duyulan bir takım kurumları tahrip etmekten öte. Halit Çelenk'e de, her türlü yolu meşru gören Gazioğlu yönetiminede hiç bir yarar sağlamaz.

DEMOKRATİK KONGRE: GUNCEL HEDEF

Anadolunun dört bir yanına dağılmış onbinlerce üyemiz bugün haklı olarak örgütsel birlik istiyor. Hiç bir gurubun dışlanmayacağı. Demokratik kongreyi; bu birliğin örülmesinde ilk adım olarak görüyor.

Bu sağlıklı ve bilinçli istekler karşısında gurupların arasında, tam bir ilişki kurulmuşken, Gazioğlu yönetimi örgütümüzde dışa karşı kullanılması gereken araçları neden iç mücadeleye çevirmiştir? Neden yayın organıyla, Hukuk bürosuyla hücuma geçmiştir? Bu hücumda, karşı olduklarını -demogojik düzeyde- dillerinden düşürmedikleri her türlü burjuva araçlarını da kullanmışlardır. Çünkü örgutümüz TÖB-DER'in birliğinin yeniden örülmesi; Gazioğlu yönetimininde, bu yönetimde etkili olan her türden serüvenci akımında, hatta bu yönetime omuz veren karşı devrimci özü açığa çıkmış maoculuğun da etkisizleştirilmesinde önemli bir adım olacaktır. İşte bundan dolayı Gazioğlu yönetimi "Safra atma" bahanesiyle bir takım gurupları dışlamak istiyor. Böylece kongre öncesi uyguladığı tasfiyeci, girişimlerini sürdürmekte kararlı görünüyor. Kitleselliğini ve saygınlığını önemli ölçüde yitirmiş olsa bile, kamuoyunda halen ilerici imajını yitirmemiş olan TÖB-DER'i bir süre daha, teşhir tahtası olarak kullanmak istiyor.

Bu çıplak gerçeği, B.D. gurubunun yönlendiricileri, küçük hesaplardan var geçerek kavrayabilirlerse, birlik konusunda örgütümüz TÖB-DER önemli adımları atmış olacaktır. Böylece sahte birlik çağrıları açığa çıkarılarak mahkum edilmesi kolaylaşacaktır.

MAHKEMELER AMAÇ MI?

Demokrasi İçin Birlik gurubu mahkemeleri hiç bir zaman sorunun çözümünde, tek araç olarak görmemiştir. Bundan dolayı, yayınlarımızla, gurupların ortak toplantılarına getirdiğimiz görüşlerimizle, sorunun kalıcı çözümünü örgüt platformunda aradığımızı her vesile ile dile getirdik. Bundan da öte, gurupların bir araya gelmesinde, üzerimize düşen görevleri fazlası ile yerine getirdik. Çözümsüzlüğü çözümlü hale getirebilmek için, yasal çerçeveye kavuşturulmuş, TÖB-DER genel başkanlarından oluşan bir komitenin TÖB-DER'i olağanüstü kongreye götürmesini önerdik. Bu yaklaşımımızın Gazioğlu yönetimince çarpıtılarak kitlelere yansıtmasını, doğrusu yadırgamadık.

Gazioğlu yönetimi; 4. Olağan Genel Kurulun tüm sonuçlarıyla birlikte iptalini isteyen davadan oldukça korkuya kapıldı. Mahkemeden çıkmasını düşündükleri, kendilerince olumsuz bir kararı etkisizleştirebilmek için burjuva yasaları burjuva mahkemeleri sakızını çiğnemeye başladılar. Aynı zamanda, ileride baş vurmayı düşündükleri kaba kuvvet yöntemlerinin maddi zeminini hazırlamaya çalıştılar.

Böylesine bir korku, Gazioğlu yönetimini, tabanda yankı bulan Demokratik kongre önerisine evet deme zorunda bıraktı.

ŞİMDİ NE OLACAK

Şimdi mahkeme 4. Olağan Genel Kurulda Ali Başpınar divanına koyduğu tedbiri kaldırdı. Bu karar, Gazioğlu yönetiminin yasallaştığı biçiminde yorumlandı. Kitleleri yanıltmak amacı ile, bu kararı sadece Gazioğlu yönetimi çarpıtmakla kalmadı, burjuva basını ve televizyon çarpıklığı biraz daha derinleştirdi. Böylece kimlerin tavrının kimlerden yana ortaya çıktığı tüm demogojilere rağmen somutlaşmış oldu.

Bakınız TÖB-DER'in 30. XI. 1976 sayılı gazetesine. İkinci sayfada "baş yazı" başlığını taşıyan yazının ikinci paragrafında, mahkeme kararı ile ilgili aynen şunlar söyleniyor. "TÖB-DER'de yasal yönetimin Gültekin Gazioğlu başkanlığındaki yönetim olduğu kararı verilmiştir"

Aynı gazetenin arka kapağında yer alan mahkeme kararında, bu ibareyi arayanlar, boşuna yorulmasınlar. Çünkü bulamıyacaklardır. Tüm bu çarpıtmaların amacı bellidir. Yasal yönetim olma havasını yaratarak kitlenin desteğini sağlamaya çalışmak.

Alınan kararın hukuksal planda, Gazioğlu yönetimine bir adım attırdığı söylenebilir. Mümkündür ki mahkemeler Gazioğlu yönetimi lehine de sonuçlanabilir. Ama Gazioğlu mahkemelerce yasal yönetim ilan edilmiş olsa bile kongre öncesi ve sonrası yaptıklarından dolayı ve bugünkü yapısı ile tabanını temsil eden bir yönetim olamayacaktır.

DİB gurubu, Gazioğlu yönetimine karşı tavrını, şu veya bu mahkemenin vereceği kararların olası sonuçlarına göre ayarlamamıştır. Yukarıda sıralanan somut durumlara göre saptamıştır. Tavrımız sürecektir. Güçlü bir TÖB-DER yaratma mücadelesi, meşru zemin üzerinde ve örgüt platformunda sürdürülecektir. Demokratik kongre önerimizin hayata geçirilmesi doğrultusunda dün sürdürülen mücadele, bu gün daha da etkili bir biçimde sürdürülecektir.

DUNDEN BU GUNE DEĞİŞEN NE?

Ne varki, dün demokratik kongreye, evet diyen Gazioğlu yönetimi, bu gün demokratik kongreden vazgeçtiğini hissettirir duruma gelmiştir. Mahkemenin son kararı, tavır değişikliğine gerekçe yapılmak istenmektedir. Böylece, aynı zamanda kimlerin salt mahkeme kararlarının arkasına gizlenmek istediği de anlaşılmış oluyor.

Hem mahkemelere "burjuva mahkemeleridir" diyeceksin, hem de mahkemeden aldığın kararları çarpıtarak, burjuva basınından ve Televizyondan da yararlanarak bu kararların arkasına saklanacaksın. Bu tavır belki, bazı çevreleri şaşırtmış olabilir. Biz şaşırmadık. Çünkü "burjuva mahkemeleri" "burjuva yasaları" bahane edilerek, devrimci lafazanlıkla sağa sola yapılan saldırıları ciddiye almadık. Biz devrimci lafazanlıkla, sorumsuz çıkışlarla, sosyalist sorumluluğun apayrı şeyler olduğunu biliyoruz. TÖB-DER deki bu olumsuzluklar, her türlü sahtekarlığa, ayak oyunlarına rağmen, öğretmenlerin özgür iradesi ile çözülecektir. Kötümser olmayalım. Örgütümüz TÖB-DER'e sahip çıkalım.

Güçlü ve birlik içinde faşizme karşı mücadelede etkili bir TÖB-DER için kenetlenelim. Burjuvazinin oyunlarını boşa çıkaralım.

Hedef: Demokratik Birlik kongresi.

YILMAZ ÖZTÜRK 1936 YILINDA OF'DA DOĞDU. İLKOKULU OF'DA BİTİRDİ. ORTA VE LİSE ÖĞRENİMİNİ İSTANBUL ERKEK LİSESİNDE YAPTI. LİSEDEN SONRA SIRASI İLE, İSTANBUL ÜNİVERSİTESİNİN, GAZETECİLİK VE HALKLA İLİŞKİLER ENSTİTÜSÜNDEN, LİSANSÜSTÜ ÖĞRENİM YAPAN İŞLETME İKTİSADI ENSTİTÜSÜNDEN VE EKTİSAT FAKÜLTESİNDEN MEZUN OLDU. 1958 YILINDA, CUMHURİYET GAZETESİNDE GAZETECİLİĞE B'.SLADI. ÇEŞİTLİ GAZETELERDE, MUHABİRLİK, SEKRETERLİK, YAZI İŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜ VE YAZARLIK YAPTI. HALEN KURUCUSU OLDUĞU BİR REKLAM FİRMASININ YÖNETİCİLİĞİNİ YAPMAKTA VE İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ GAZETECİLİK VE HALKLA İLİŞKİLER ENSTİTÜSÜNDE "REKLAMCILIK VE İLANCILIK" DERSİNİ OKUTMAKTADIR.

REKLAMLAR TÜKETİM EKONOMİSİNİN CAN DAMARIDIR

■ *"At Gözlüğü'nü, ortaya koyduğu gerçekler açısından, bir reklamcı ve reklam dersi veren bir öğretim üyesi olarak nasıl değerlendiriyorsunuz?*

□ Kanımca gecikmiş bir tartışma. İçimiz dışımız reklamla dolu. Siyasal yaklaşımlardan tutun, güncel sorunlarımıza kadar her konuya reklam egemen. Sözü özü ile...

Ancak, konu, kesinlikle duygusal yaklaşımlardan uzak kalınarak, kavramlar yerli yerine oturtularak tartışılmalı. Böylesine bir yaklaşım, en azından sorunun önemini kavramamıza neden olur. Giderek, belki, geniş yığınlara ve ülke ekonomisine yapılan kötülük ortaya çıkar. Belki diyorum, çünkü tüketimin büyüleyiciliğine kendini kaptıran toplumumuzu, her araçtan yararlanılarak, her anlamda koşullandırılmaya çalışılan tüketiciyi, bu salgının olumsuz etkilerinden, bu yapı içinde kurtarma olanağı yok gibi bir şey. Ama, daha büyük olumsuzlukları önlemek için, bazı geçerli önlemlere, düzenlemelere gidilmesi için, hüniz zamanımız var.

Ekonomik düzen bu olduğu sürece, yapıdan doğan bu çelişki de sürüp gidecek. Gidiyor da. Ama, bu yanlışlıklarla, çelişkilerle içiçe yaşayanların, hatta bunları yüklenme zorunda bırakılanların da, bir gün bir savunucusunun çıkabileceğini; sanırım, bazılarımız hiç akıllarına getirmemişler. Kötüsü, bundan sonra da, sorunu duygusal bir düzeyde tutmamız olur.

Reklamın, son aşamada gerçekleştirmeye çalıştığı, daha çok ve daha sadık tüketici değil yalnız. Topluma biçim vermek, toplumu belli ilkelerin geçerliliğini tartışmayan bir yapıya sokmak, en büyük amaç. Bunu, kalın çizgi ile de olsa belirtmekte yarar vardır. Fakat, eğer az gelişmiş bir toplumda, kalkınma yolu olarak pazar ekonomisi modeli benimsenmişse, sonuç, doğal olarak, reklamı vazgeçilmez kılacaktır. Hem tüketim ekonomisi modelini benimseyeceksiniz, hem de bu sonuçlar doğmasın diyeceksiniz. Olağan değil, elinizde değil. Yöntem bu olunca da reklamı yadsıyamazsınız. Reklam bir olgu artık. Canlı bir olgu. Üstelik giderek önemini arttıran, kaçınılmaz olan, etkinliği yaşanan, günlük yaşamımızın vazgeçilmez bir ögesi artık.

■ *Reklam olmasa ne olur?*

□ Tüketim ekonomisi varsa, reklam da olacaktır. Kaçınılmaz bu. Reklamın varlığı, kaynağı, tüketim ekonomisi. Reklam, tüketim ekonomisinin bir ürünü. Satış tekniklerinden sadece biri. Bu noktada tartışma ancak şöyle olabilir: Reklam nitelik olarak nasıl olmalı, reklam araçları nasıl kullanılmalı, toplumsal ve ekonomik açıdan, reklam yanlış kullanılmamalı vs...

Bu sorular çoğaltılabilir. Ama konumuz "iyi" ya da "kötü" reklam değil. Konumuz reklamın varlığı. Bu tartışılıyor. Daha doğrusu tartışılmak isteniyor.

Yalnız, tekrar vurgulamak istiyorum, pazar ekonomisi varsa, reklam da var. Bunu önleyemezsiniz. Biraz önce söylediğim gibi, ancak, belli düzenlemelerle disipline edebilirsiniz. Şu günlerde, hükümetin de, çıkmazda olan ekonomi için reklamı vergilendirmeye karar vermesinin temelinde bu endişe yatıyor. Bu gelişmeyi, doğal olarak onun getireceği tartışma konularını, suçlamalarla kimsenin önlemeye hakkı yok. Aksine, sorunu tartışmaya açık tutmak, kanımca, herkesten çok, uzun dönemde çıkarlarını koruyabilme açısından, reklamcıların üstlenebileceği bir görev. En azından, burjuva ahlakı açısından bu böyle.

Çok büyük sorunları olan bir ülkede, üstelik çıkmazda olduğu resmen açıklanan bir ülkede, tüketim ekonomisini, hele lüks tüketim ürünlerinin ağırlık kazandığı bir ekonomik düzeni savunmak en azından "ayıp"tır. Fakat, bu görüş, yine de, iyiden iyiye içli dışlı olduğumuz reklamı yadsımamıza neden olamaz.

Batı toplumları için, batı toplumu derken sanayileşmiş ülkeleri amaçlıyoruz, "al-at" son derece ilginç gelen bir yol olabilir. Ama, bizim için dışa bağımlı olarak kalkınma zorunluluğundaki gelişmekte olan bir ülke için, "al-at", "uğraşma değmez-yenisini al", hiç bir anlamda savunulur gibi değil geliyor bana.

Zaten, son günlerin moda deyimi ile "savurganlığa paydos" da durup dururken geçerlik kazanmadı. Yani, Oktay Araycı'nın tartışmayı başlatan, belki de kendisinin beklediğinden daha çok ilgi gören çalışması rastlantı filan değil. Yılların birikimini dışa vuran olağan bir sonuç. Vazgeçilmez, hayati gereksinmeler için çaresizlik içinde kıvranırken, olmaması büyük kayıp sayılmayacak bazı ürünler için, kırk kapıya başvurulup alınır olan olanakları harcamamasını bilmeliyiz en azından. Kalkınma yöntemi diye sarıldığımız pazar ekonomisini, uygulayacıları da, savunucuları da amaçları aynı olmakla birlikte, düzeltelim derken; bazı reklamcıların bu denli duyarlı davranışlarını bu açıdan da anlamak olanağı yok. Reklam olmazsa, ekonomi çöker demeye geliyor bu çıkış. Kanımca çok yüzeysel bir yaklaşım, yanlış bir değerlendirme. Eğer, ülke için doğru ekonomik model bu olsa bile, söylenenlere yine de katılma olanağı yok. Sanırım, iş adamları bu gerçeği daha net görüyorlar. Kullanılacak kaynaklar sınırsız olsa, kesinlikle onlar da, lüks tüketim ürünlerinin, daha bol çeşidini, daha renklilerini yapıp satacaklar. Vazgeçmiş de değiller zaten. Ancak, şu aşamada olanakların ne olduğunu, her halde reklamcılardan daha iyi biliyorlar. Ve bu nedenle, ekonomik model açısından gerçekçi bazı ufak düzenlemelere ses çıkarmıyorlar. Karşı çıkmak bir yana, düzenleme istiyorlar.

Ekonominin bugünkü, "kaçınılmaz doğal tıkanıklığının" suçlusu elbette reklam değil, reklamcılar hiç değil. Oktay Arayıcı ve arkadaşları da, reklamcıları suçlamakla da yola çıkmamışlar, anladığım kadarı ile. Arayıcı, düzene eleştiriyi getirmeye çalışıyor. Ekonomik düzen eleştirilebilecekse, mutlaka reklam da, reklamcı da bundan payını alacak.

■ *Bazı reklamcıların, bu filmin gösterilmesi karşısındaki tepkileri sizce doğru muydu? Neden?*

□ Daha önce de söyledim, Arayıcı'nın, bu çalışmasında salt reklamcıları hedef aldığını, özellikle eleştiri getirmeye çalıştığı "al-at" ekonomisinin suçlusu diye reklamcıları gösterdiği görüşüne katılmıyorum. Arayıcı, "70 centlik gerçek"in yaratıcılarını suçluyor. Arayıcı'nın tuttuğu aynada, reklamcıların görünümü çok silik. Ama, çıkışları ile daha açık seçik görünür oldular gibime geliyor. Reklamcıların mutlaka bir yanıtı olmalıydı. Başka türlü düşünmek yanlış olurdu. Ancak, alelacele, demir tavında dövülür örneği, alelacele, bazı "büyük reklamcılar"ın, filmi göğüslemeye çalışmalarını anlamadığımı söylemeliyim.

Reklamcılar, TV bize de söz hakkı vermeli diyor. Mutlaka verir. Söz vermezse ödün verir. Hiç kimsenin kuşkusu olmasın. Vermek de zorunda. Çünkü, konu TRT açısından da açıklığa kavuşturulacak kadar önemli boyutlara çoktan ulaştı.

Belirttiğim gibi, reklamcıların kendilerini savunmaları son derece haklı bir istek. Yadsınamaz. Reklamcılar, ister savunma niteliğinde, ister açıklama niteliğinde olsun, söylediklerinde içten davranıyorlar. Fakat, temelde yanlışlıkları var. Reklam olmazsa, her şeyin daha kötü olacağına inanır görünmek, soyut bir görüş. Aslında, reklam, ülkemizde önem kazanmaya başladığından bu yana, ilk kez bu ölçüde ciddi bir eleştiri ile karşılaştığından, bu oranda bir tepki doğdu. Hatta küçümsenmeyecek bir düzeye varan ve geniş kitleleri saran "reklam kültürü" ile bu tepki kolayca yaygınlaşma ortamı bulabildi.

Çok kesim gibi, reklamcılık kesimi de, tüketim ekonomisinin sağladığı fırsatları değerlendirmesini bilmeli, dengeli kullanmalıdır herhalde. Alabildiğine körüklenen tüketici doyumsuzluğunun, giderek dar kaynaklı ekonomiyi çıkmaza sürükleyeceğini nedense görmezlikten gelme alışkanlığımızı, genel bir tavır gibi göstermek istiyoruz. Bir yanlışlığı ortaya koymakla, yanlışlığa ortak olmayı birbirine karıştırdığımız sürece de, çözüme varılamayacak.

■ *Temel olarak, içinde bulunduğumuz ekonomik sistemi ve reklamcılık kurumunu nasıl değerlendiriyorsunuz?*

□ Tüketim ekonomisinin, ülke yararına olduğunu, bizim için bir çıkış yolu olduğunu söyleme durumunda değilim. Bırakın, bu yolun, bir kalkınma yöntemi olamayacağını, sürekli tüketen bir toplum olarak, var olanı korumaktan uzak yürütüldüğünü de vurgulamak isterim. Çok kötü kullanılan kaynaklar, dengesizliğe yol açan yanlış uygulamalar ve sürekli "yanlış yapılanı" düzeltme amacı ile yapılan yeni yanlışlar, açmazımızı tahminlerden de daha erken gözler önüne serdi. Bu, çok tartışılan ve bilinen bir doğru. Bırakınız daha eskilerini son birkaç yılın tartışmalarına bakınız: Bir gerçeğin, dalga dalga üstümüze geldiğini görürsünüz. "Boyalı gazoz"dan, renk renk "güzellik araçlarına", desen desen "don gömleklere" kadar, herşeyi çıkış yolu olarak savunanların, bugün kurtuluş yolunu da bulmakla görevli olmaları, bir başka acı gerçek.

Her geçen yıl, ülkeyi dışa daha bağımlı duruma getiren, tüketim ekonomisinin kendi içindeki yanlışlığı da ortada. Bütün bu çelişkiler içinde, reklamı yapıdan soyutlamayı düşünemeyiz. Reklamcılığın, ülkemizde henüz tüm birimleri ile kurumsallaştığını söyleyemeyiz. Genel değişimle, reklamcılık ta kaynaklandığı dış ülke reklam kurumlarına öyküne öykune, aslını bulacaktır. Bu sorun, reklamcılığın kendi iç sorunu. Deneye deneye, maliyeti mutlaka yüksek olacak, kendi öz yolunu bulacak ve kanımca o zaman kendine yöneltilen eleştirileri daha soğukkanlı karşılayacak.

■ *Güncel bir konu daha var, reklamların vergilendirilmesi, bu konuda birşeyler söylemek ister misiniz?*

□ Bu soruya, yukarıdaki yaklaşımımız içinde yanıt vermek isterim. vergilendirmeyi gündeme getirenler, bunu plana sokan eğilim, öyle kökü dışarıda olan, kötü kaynaklardan beslenen bir davranıştan kaynaklanmıyor. Türkiye hükümetinin kendisi istiyor bunu. Hem de iş çevrelerinin, belli belirsiz desteği ile.

Reklam vergilendirilecek. Bu da reklamın varlığı gibi kaçınılmaz. Pazar ekonomisinin çıkmazından ötürü. Daha etkin, dar boğazlara saplanıp kalmamak için. Çünkü, kaynaklar tükendi. Yoksa, reklam toplumu koşullandırıyor, tüketim toplumu yaratılıyor gibi bir endişeden kaynaklanarak değil. Kaynak olsa, kesinlikle yanlış olmasına karşın alabildiğine lüks tüketim araçlarının üretimine engel olunulmayacak, akla bile getirilmeyecek böyle bir şey. Ama, çaresizlik ortak şu aşamada. Onun için de, yatırımları lüks tüketimden, şu an için daha gerekli gibi görünen alanlara aktarmak çabası sürüp gidecek peşisıra. Bundan reklamcı tedirgin olurmuş. Varsın olsun. Kayıtsızlığı sürecek hükümetin. Çünkü, yok çare yok, kimsede. Batı toplumlarında reklam vergilendirilmez, o halde bizde vergilendirilmesi çok yanlış olur, diyen reklamcılar karşı çıkışlarını, kendi özel gerçekleri açısından sürdüre dursunlar; ama, ülke gerçekleri ister istemez, bir başka yanlışta da olsa egemenliğini sürdürüp gidecek.

Doç. Dr. Cem Eroğul

ÜNİVERSİTELER YASA TASARISI ÜZERİNE DOÇENT DR CEM EROĞUL İLE BİR SÖYLEŞİ

"Yenilik geriye götürüyorsa, yeniliğe karşı çıkmak gerekir"

☆ [illegible] Milli Eğitim Bakanlığı'nca hazırladığı yeni Üniversiteler Yasa tasarısını nasıl buluyorsunuz?

★ İzin verirseniz, görüşlerimi önce genel olarak belirteyim. Bu tasarı, iyi niyetle girişilmiş bazı çabaların kimi zaman ne denli kötü sonuçlar verebileceğinin tipik örneğidir. Gerçekten de, Bakanlık, yüksek öğretimi tümüyle özerkleştirmek, yeni kurulan üniversitelere gelişmiş üniversitelerden yardım götürmek, öğretim üyeliğini daha genç kuşaklara açmak, üniversitede tam gün çalışmayı sağlamak, üniversite yapısını demokratikleştirmek, öğrencilere yabancı dil öğrenme olanağını yaygın olarak açmak gibi, birtakım iyi niyetli çabalarla yola koyulmuştur. Ne var ki, bu girişimin sonucu, uzun, çetrefil, çelişkili, [illegible] de, amaçlanan hedefleri gerçekleştirmekten uzak bir tasarı olmuştur.

☆ [illegible] böyle [illegible] nedeni nedir?

★ [illegible] bir çevreyi ve toplumun geleceğini böylesine yakından ilgilendiren bir yasa hazırlığının kapalı kapılar ardında yürütülmüş olması, konu kamu açık tartışmaya sunulmamış bulunması, tek sözcükle belirtmek gerekirse, yasa tasarısının hazırlanmasında demokratik bir süreç izlenmemiş olmasıdır. Gerçi şimdi kamuoyunda hızlı bir tartışma başlamıştır. Ancak, Milli Eğitim Bakanlığı, tartışmayı kısa kesme çabası içindedir. [illegible] yasanın bir oldubittiye getirilmek istenmesidir.

☆ Şimdi, uygun görürseniz, az önce belirttiğiniz noktaları [illegible] tek tek ele alalım. Yüksek öğretimin tümünün üniversite özerkliğinden yararlandırılması doğru değil midir?

★ Hayır, değildir. Nedenini de hemen söyleyeyim. Özerklik, belli kuruluşlara, o ancak belli işlevleri yerine getirmelerini sağlamak için verilmiş bir görevdir. Üniversiteler, toplum düşüncesini en ileri noktalara götürsünler, egemen görüşleri eleştiri süzgecinden geçirsinler, yeni yollar [illegible], topluma değişik çözümler sunsunlar diye özerk kılınmışlardır. Bu tür işlevleri olmayan bir takım yüksek öğretim kuruluşlarına özerklik verirseniz, özellikle bizimki gibi toplumlarda demokrasinin yozlaşmasının baş nedenlerinden biri olan, [illegible] bir dizi küçük beylik daha yaratmış olursunuz. Böyle bir özerklik bağışı, aynı zamanda bugün yüksek okul olan yüksek meslek okullarının bağımsızlarını [illegible] alıp, üniversitenin sırtına yüklemekten başka bir anlam taşımaz. Bu tasarı ile Türkiye'de, yürütme gücü, yüksek öğretimden elini etmiştir. Buna karşılık, Üniversitelerarası Kurul, bir yüksek öğretim genel müdürlüğü durumuna getirilmiştir.

☆ [illegible]?

★ Hayır değilim. Kuruluş amaçları ne olursa olsun, bugün akademiler üniversitelere benzer bir konuma girmişlerdir. Bu durumda en iyi çözüm, bu yapay ikiliğe son vermek, akademileri de üniversite statüsüne kavuşturmaktır. Bunun bir yararı da, akademiler dolayısıyla ortaya çıkmış olan yapılar ve unvanlar keşmekeşine son vermek, hiç olmazsa bundan böyle, üniversite niteliğindeki tüm kuruluşları belli bir eşgüdüm altına alabilmektir.

☆ Şimdi işaret ettiğiniz [illegible] [illegible] bugün on tane kadar yeni üniversite kurulmuş bulunduğu, daha önce kurulmuş üniversitelerin de bunlara yardım etme [illegible] tartışılmasa.

★ Evet, haklısınız. Yeni [illegible] karşımızda uzun bir gerçek olduğuna göre, bunlara yardım götürmek bir zorunluluktur. Ancak bu alanda tasarı, son derece bakımsız ve eşitsiz bir yöntem getirmiştir. Tasarıda, yeni üniversitelere yardım, birtakım unvanların elde edilmesinde, [illegible] gerçekleştirilmesinde, önkoşul [illegible] getirilmiştir. Öte yandan, yoksun yörelerdeki üniversiteleri destekleme gerekçesiyle, bunlardaki öğretim üyelerine mesleki kıdem üstünlüğü tanınmıştır. Bütün bu tür düzenlemeler kanımca yersizdir. Üstelik üniversite içinde küçük beyliklerin görülmesine olanak açabileceklerinden, çok da sakıncalıdırlar. Bence çözüm açıktır. Hiç bir unvan farkı gözetilmeksizin, tüm öğretim üyeleri, kendilerine en çok gereksinme duyulan yerlere, aralarında kura ile saptanma yoluyla gönderilmelidirler. Yoksunluk bölgelerinde hizmet edenlere ise, kıdem vs. gibi ayrıcalıklar tanınmamalı, bunlar yalnızca yeterli düzeyde bir yoksunluk tazminatı almalıdırlar.

☆ Yeni [illegible] yanlarından biri olarak, öğretim üyeliğinin [illegible] doğru genişlemiş olması görülüyor. Bu konuda ne [illegible]?

★ Uygulamada, birçok yerde, Dr. asistanlar [illegible] öğretim üyesi gibi çalışmaktadırlar. Bu bakımdan, bunların da öğretim üyeliği kapsamına alınması gerektiği bence açıktır. Ne var ki tasarı, bu yolda öylesine duraksamalı bir adım atmıştır ki, kanımca bugünkünden de geri bir durum yaratmıştır. Bugün, hiç olmazsa, Dr. asistanlar arasında gerip ayrımlar yapılmamakta, hepsi üniversite öğretim yardımcısı sayılmaktadırlar. Oysa yeni tasarı, Dr. asistanların öğretim üyesi sayılabilmek için bir yetenek sınavı getirmektedir. Böylece, doktor unvanını kazanmış insanların yetenekli[illegible] yeteneksizler diye ikiye ayrılmasına yol açacak, son derece sakıncalı bir yöntem yaratmaktadır. Ben Dr. asistan olsam, her halde bugünkü statüyü yeğlerdim.

☆ [illegible]

★ Doğru. Ben aslında, bizdeki gibi denetimsizliğe dayanan bir kariyer sistemine karşıyım. Ama kariyer sistemi benimsenecekse, bunun gereklerinin de yerine getirilmesi beklenir. Kariyer sistemi, meslekte yükselme aşamalarının berrak bir biçimde saptanmasını, her aşamaya girişte nesnel ve genel ölçütlerin konulmasını, [illegible] insanlar arasında ayrıcalıklar yaratılmamasını, bir aşamadan ötekine geçişin meslek üyelerini keyfi ölçülerle tasfiye etmek için kullanılmamasını, vs. [illegible]. Tasarı, [illegible] birçok hükmüyle bu ilkeleri zedelemekte, hem de bu yetmiyormuş gibi, emeritus profesörlük adı altında, liyakate dayanmayan, [illegible] yaş ve isteğe bağlı olan bir unvan daha getirmektedir. Böylece, öğretim üyeliği statüsünde, bugünkünden de geri bir düzenleme, daha doğrusu, bir düzensizlik yaratmaktadır.

☆ [illegible]?

★ Tamgün ilkesi kamuoyunda genellikle yanlış anlaşılmaktadır. Yaygın kanıya göre, tamgünün gereği, üniversite [illegible] derslerine, kitaplıklarına ve laboratuvarlarına kapanmaları, dış dünya ile ilişkilerini tümden kesmeleridir. Böyle bir anlayış kanımca çok sakıncalıdır. Toplum yaşamından kopmuş bir üniversite düşünülemez. Önlenmesi gereken şey, üniversitenin kendi üyelerinin özel çıkarlarına araç edilmesidir. Bunu sağlamanın en iyi yolu, üniversite üyelerine serbest meslek yasağı koymak, ders verme, kamu hizmeti görme gibi [illegible] kazanılan paraların üniversite döner sermayelerine [illegible] sağlamaktır. Yeni tasarı işte bu ilkeyi benimsediği için, sorunu bence doğru açıdan yaklaşmıştır. Ne var ki, bu alanda dahi getirilen düzenleme, açıklıktan ve kesinlikten yoksundur. İlgili hükümlerin, belirttiğim bu doğrultuda tekrar kaleme alınması zorunludur.

☆ Tasarıda göze çarpan başka bir nokta, öğrencilerin yönetime katılmasının [illegible] bulunmasıdır. Bu yaklaşımı tasarıdaki biçimiyle, nasıl değerlendiriyorsunuz, [illegible]?

★ Tasarının bu alandaki yaklaşımı yalnızca görünüşte demokratiktir. Tasarı, öğrencilerin yönetime katılmasını genel ilke olarak benimsedikten sonra, bunun ölçüsünü ve biçimini saptama görevini Üniversitelerarası Kurul'a bırakmaktadır. Bu kurulun, son derece bürokratik yapılı bir tür genel müdürlük durumuna getirildiğini daha önce belirtmiştim. Katılmayı bu kurulun kararına bırakmak, bir türlü kurtulamadığımız tepeden inmeci demokrasi anlayışının yeni bir göstergesidir. Öte yandan, akla gelebilecek her üniversite kurulunda bir veya iki öğrenci temsilcisinin katılmasıyla, demokratik bir yönetimin gerçekleşebileceğine ben inanmıyorum. Kanımca demokrasi bir güç dengesi sorunudur. Üniversitede görev yapan herkese kendi örgütlerini kurarak sesini duyurma olanağını vermek, birer ikişer temsilciyi azınlıkta kalacakları kurullarda hapsetmekten çok daha demokratiktir. Kaldı ki, bu tür biçimsel ve zorunlu bir katılma, birçok kurulun işleyişini güçleştirebilecek, hatta belki de olanaksızlaştıracak bir yöntemdir.

☆ Tasarının, Milli Eğitim Bakanı'nca övgüye değer görülen başka bir yanı da, öğrencilere yoğun yabancı dil öğrenme olanağını açmasıdır. Siz böyle bir yabancı dil eğitiminin gerçeğine inanıyor musunuz?

★ Bu yabancı dil öğrenme konusu, tasarının biçimci ve gerç[illegible] kopuk anlayışının belki de en belirgin örneğidir. Düşününüz ki, tasarıya göre, bugün Türkiye'de bulunan on dokuz üniversitenin tümünde, ilk yıl yabancı dil öğretimine ayrılacaktır. Bir kez, bu, gerçekleştirilmesi olanaksız bir hayaldir. Bugün en gelişmiş üniversitelerimiz dahi, yabancı dil eğitimini ancak yarım yamalak bir biçimde sağlayabilmektedirler. İkincisi, savunganlıktan çok söz edilen bugünlerde, böyle bir düzenleme tam bir savunganlık örneğidir. Üçüncüsü, her üniversitenin her fakültesinin ve her yüksek okulunun, öğretim alanı ne olursa olsun, böyle bir yabancı dil eğitimine gereksinme duyduğunu savunmak da olanaksızdır. Kanımca, tasarının getirdiği çözüm hayalcidir, zararlıdır, gereksizdir.

☆ Sayın Cem Eroğul, tasarının [illegible] yönlerini eleştirdiniz. Son olarak şunu sormak istiyorum. Yeni bir Üniversiteler Yasası'nın gerekliliği bir tartışma konusu olabilir mi?

★ Önce şunu belirteyim ki, yenilik adı altında getirilen düzenlemeler yürürlükteki durumu geriye götürüyor ise, yenilikten yana olmanın gereği bu tür bir yeniliğe karşı çıkmaktır. Bu tasarı olduğu gibi yasalaşırsa, hiç kuşku yok ki, üniversiteler bugünkünden çok daha kötü bir duruma düşeceklerdir. Aslında, ülkenin yeni bir üniversite yasasına gereksinme duyduğu bence tartışılamaz. Ama bu yasa, [illegible] bir yaklaşımın değil, demokratik ve gerçekçi bir yaklaşımın ürünü olmalıdır. Çözüm yolu, bu tasarının esas alınmasından vazgeçilmesi, yüksek öğretimin tümünü değil, yalnızca [illegible] sınırlarda boğulmayan, sürekli yenileşmeye olanak verecek ölçüde esnek olan yeni bir çerçeve yasa tasarısı hazırlanmasıdır. Bunun için, Milli Eğitim Bakanlığı işi aceleye getirme tutumunu bir yana bırakmalı, [illegible] iki üç aylık bir süre tanıyarak kamuoyunda tartışmaların gelişmesini beklemeli, çeşitli üniversitelerden birçok taslağın gelmesini desteklemeli (örneğin, şu anda, ODTÜ'de, Ankara Hukuk Fakültesi'nde ve Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde birer taslak hazırlanmakta olduğunu biliyoruz), ancak ondan sonra, kısa, berrak ve gerçekçi bir yasa tasarısını meclisin önüne getirmelidir.